

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BÜRO YÖNETİMİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
BÜRO YÖNETİMİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ FORMATÖR
ÖĞRETMEN EĞİTİMİ PROGRAMININ ETKİNLİĞİNİN
BELİRLENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Melahat NİGAR

Ankara
Ocak, 2014

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BÜRO YÖNETİMİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
BÜRO YÖNETİMİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ FORMATÖR
ÖĞRETMEN EĞİTİMİ PROGRAMININ ETKİNLİĞİNİN
BELİRLENMESİ: ANKARADA GÖREV YAPAN BU EĞİTİMİ ALMIŞ
BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ FORMATÖR ÖĞRETMENLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Melahat NİGAR

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Selami ERYILMAZ

Ankara
Ocak, 2014

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Melahat NİGAR'ın “**Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının Etkinliğinin Belirlenmesi: Ankara’da Görev Yapan Bu Eğitimi Almış Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenleri**” başlıklı tezi 10/01/2014 tarihinde, jürimiz tarafından Büro Yönetimi Eğitimi Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan : Yrd. Doç. Dr. Hakan KOÇ .....

Üye (Tez Danışmanı) : Yrd. Doç. Dr. Selami ERYILMAZ .....

Üye : Yrd. Doç. Dr. Ercan YAVUZ .....

ÖNSÖZ

Yüksek lisans programına başladığımdan bu yana ve daha önce lisans dönemlerinde akademik bilgi ve deneyimleri ile ufkumu genişletip kendimi yetiştirmemi sağlayan ismini saymadığım değerli hocalarıma teşekkürlerimi sunarım.

Araştırma konumun belirlenmesinden tamamlanmasına kadar her aşamada desteğini esirgemeyen, bilgi ve deneyimlerinden, eleştiri ve önerilerinden yararlandığım danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Selami ERYILMAZ'a ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü çalışanlarına sonsuz saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Bu çalışma sürecinde hedef kitlem olan Ankara ilinde görev yapan Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerine ulaşmamda ve anketlerin uygulanıp tarafıma gönderilmesinde büyük desteği olan Bilişim Teknolojileri Ankara İl Koordinatörü Sayın Murat Bayrak'a ve anketimi doldurma inceliğini gösteren bütün meslektaşlarıma en içten teşekkürlerimi sunarım.

Çalışma sürecinde desteklerini aldığım değerli hocalarım Yrd. Doç. Dr. Hakan Koç ve Arş. Gör. Dr. Furkan Başer'e; öğretmen arkadaşlarım Arş. Gör. Dilek Kaymak Uslu, Şule İlgör ve Canan Akın'a teşekkürlerimi sunarım.

Bütün çalışmam boyunca desteğini, hoşgörüsünü, anlayışını esirgemeyen, her zaman arkamda olan değerli aileme şükranlarımı sunarım.

Melahat NİGAR

Ocak 2014

ÖZET

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ FORMATÖR
ÖĞRETMEN EĞİTİMİ PROGRAMININ ETKİNLİĞİNİN BELİRLENMESİ:
ANKARADA GÖREV YAPAN BU EĞİTİMİ ALMIŞ BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ
FORMATÖR ÖĞRETMENLERİ

NİGAR, Melahat

Yüksek Lisans, Büro Yönetimi Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Selami ERYILMAZ

Ocak-2014, 98 sayfa

Bu araştırmada Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının etkin olarak uygulanıp uygulanmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Ankara ilinde görev yapan 572 Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni (BİTEFÖ) arasından Eğitimi Programına katılan 214 BİTEFÖ oluşturmaktadır. Araştırmada evrenin tamamına ulaşılmış ancak anket 170 kişi tarafından cevaplandırılmıştır.

Veri toplama aracı olarak 9 demografik, 52 likert tipi ve 1 tane de açık uçlu sorudan oluşan anket kullanılmıştır. Anketler Ankara BİTEFÖ arasında haberleşme amacıyla kullanılan mail zinciri yardımıyla uygulanmış, elde edilen verilerin analizi ise ilgili istatistiksel paket program ile yapılmıştır.

Katılımcıların eğitim programını son derece faydalı bulduğu, mesleki bilgi ve becerilerini geliştirdiği, eğitim süresi ve içerik açısından yeterli olmadığı, görevli personel sayısının yeterli olduğu, yeterli uygulama yapıldığı, eğitim sonucunda verilen konuların çoğunda yeterli bilgiye sahip oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelerle ilişkin görüşlerinin cinsiyetlerine, görev yaptıkları okul türüne, mesleki kıdemlerine, branşlarına göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. 26-31 yaş aralığında bulunan ve lisansüstü eğitim düzeyine sahip öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programına bağlı ifadelerde görüşlerinin daha olumsuz bir eğilim gösterdiği tespit edilmiştir.

Elde edilen bulgular neticesinde eğitimlerin düzenlenme zamanlarıyla ilgili katılımcı görüşlerinin alınması, eğitim süresinin uzatılması, eğitim sonrasında da kendilerini geliştirmeleri ve bilgi paylaşımı yapabilmeleri için geliştirici eğitimler, kurs ve seminerler düzenlenmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Milli Eğitim Bakanlığı, Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni, Mail Zinciri, Geliştirici Eğitim

ABSTRACT

THE EFFICIENCY DETERMINATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES
FORMATTER TEACHERS TRAINING PROGRAMME OF THE MINISTRY OF
NATIONAL EDUCATION: INFORMATION TECHNOLOGIES FORMATTER
TEACHERS WHO ARE TRAINED ON THIS SUBJECT AND EMPLOY IN
ANKARA

NIGAR, Melahat

Master Degree, Buro Managment Training Department

Thesis Advisor: Assistant Prof. Selami ERYILMAZ

January-2014, 98 page

The aim of this survey is to determine if the Information Technologies Formatter Teachers (ITFT) programme hold out by the Ministry of National Education has been carried out efficiently.

In this survey figurative scanning method has been used. The population of this survey has been formed by 214 the Information Technologies Formatter Teachers (ITFT) who participated to this programme out of 572 Information Technologies Formatter Teachers (ITFT) employ in Ankara. In this survey it has been reached all the population but the questionare has been answered just by 170 teachers.

As the data collector, 9 demographic, 52 likert, 1 open-ended Question have been used. The questionare has been held by the help of mail chain among the Information Technologies Formatter Teachers (ITFT) work in Ankara and the result data has been analyzed by the sufficient statistics programme.

Participants have accepted that the training programme is very beneficial, improving about the professional knowledge and skills, not sufficient enough in the duration and content, sufficient enough in the number of the staff on duty, carrying out

enough practice in addition at the end of the training they could have had enough knowledge among the content.

The teachers opinions of assesting the Information Tecnologies Formatter Teachers (ITFT) programme have not varied by the gender, the type of school, the proffessional priority and the department. It has been found out that the teachers between 26-31 age who got a mastar degree have had negative diction on the Information Tecnologies Formatter Teachers (ITFT) programme.

According to the results of the acquired data, it has been come through that it is needed to organize developer trainings, courses and seminars to take the view of the participants about the duration and time of the programme, to improve themselves and also to share data after the training.

Key Words: Ministry of National Education, Information Tecnologies Formatter Teachers (ITFT), Mail Chain, Developer Training

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI	ii
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problemi	2
1.2. Araştırmanın Amacı	9
1.3. Araştırmanın Önemi.....	9
1.4. Varsayımlar	10
1.5. Sınırlılıklar	10
1.6. Tanımlar	11
1.6.1. Bilgisayar	11
1.6.2. Bilişim.....	11
1.6.3. Teknoloji.....	12
1.6.4. Bilişim Teknolojisi	12
1.6.5. Bilişim Teknolojisi (BT) Sınıfı.....	13
1.6.6. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni.....	13
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	14
2.1. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı	14
2.2. Programa Yönelik Genel Bilgiler	15
2.3. Programın Amaçları	15
2.4. Programın Hedef Kitlesi	17

2.5. Programın Süresi.....	18
2.6. Öğretim Mekânı	18
2.7. Öğretim Görevlisi	19
2.8. Programın Uygulanmasına Yönelik Bilgiler	20
2.9. Yapılandırıcı Öğrenme Yaklaşımı	20
2.10. Öğretim Stratejileri	21
2.11. Ölçme ve Değerlendirme	22
2.12. Değerlendirme Araç ve Yöntemleri.....	22
2.13. Kursiyer Ürün Dosyası (Portfolyo).....	23
2.14. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin Görevleri ve Çalışma Esasları	25
2.15. İlgili Araştırmalar.....	27
3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	45
3.1. Araştırmanın Modeli	45
3.2. Evren ve Örneklem	45
3.3. Veri Toplama Tekniği.....	46
3.4. Veri Toplama Aracı	46
3.5. Verilerin Analizi	47
4. BULGULAR ve YORUM.....	48
4.1. Betimleyici İstatistikler	48
4.2. Hipotezlerin Testi ve Yorumu	56
4.3. Öğretmen Görüş ve Değerlendirmeleri.....	61
5. SONUÇLAR ve ÖNERİLER.....	65
5.1. Sonuçlar	65
5.1.1. Betimleyici İstatistiklere İlişkin Sonuçlar.....	65
5.1.2. Hipotezlere İlişkin Sonuçlar	69
5.1.3. Öğretmen Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	70

5.2. Öneriler	70
5.2.1. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programına İlişkin Öneriler	71
5.2.2. Yapılacak Yeni Araştırmalara İlişkin Öneriler	72
KAYNAKÇA	73
EKLER.....	80

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Öğrenme Alanlarına Göre Detaylı Süre Tablosu	18
Tablo 2. Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı	48
Tablo 3. Öğretmenlerin Mesleki Durumlarına Göre Dağılımı	49
Tablo 4. Öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programına Katılma Durumlarına, Programın Düzenlenme Zamanı Açısından Uygunluğuna, Programa Başlamadan Önceki Bilgisayar Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımı	50
Tablo 5. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının Değerlendirilmesi.....	51
Tablo 6. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının Değerlendirildiği İfadelere İlişkin Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Durumu	57
Tablo 7. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının Değerlendirildiği İfadelere İlişkin Görüşlerinin Yaşlarına Göre Durumu.....	57
Tablo 8. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının Değerlendirilmesinde Yaş Gruplarına İlişkin Çoklu Karşılaştırma Testi.....	58
Tablo 9. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının Değerlendirildiği İfadelere İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Durumu	59
Tablo 10. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının Değerlendirildiği İfadelere İlişkin Görüşlerinin Görev Yaptıkları Okul Türüne Göre Durumu	59
Tablo 11. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının Değerlendirildiği İfadelere İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Durumu	60
Tablo 12. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının Değerlendirildiği İfadelere İlişkin Görüşlerinin Branşlarına Göre Durumu	61

KISALTMALAR LİSTESİ

ADSL	: Asymetric Digital Subscriber Line: Asimetrik Sayısal Abone Hattı
BDE	: Bilgisayar Destekli Eğitim
BİT	: Bilgi ve İletişim Teknolojileri
BİTEFÖ	: Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni
BÖTE	: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
BT	: Bilişim Teknolojileri
BTÖ	: Bilgisayar Temelli Öğretim
BTS	: Bilişim Teknolojisi Sınıfı
CD-ROM	: Compact Disk Read Only Memory
DVD-ROM	: Digital Versatile Disk Read Only Memory
EBFÖ	: Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmeni
FATİH	: Fırsatları Artırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi
LCD	: Liquid Crystal Display: Sıvı Kristal Ekran
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MEBNET	: Milli Eğitim Bakanlığı Geniş Alan Ağı
SPSS	: Statistical Package For Social Sciences

1. GİRİŞ

Günümüzde teknolojik alanlarda ve bilimdeki değişim, yenilik ve gelişmeler artan hızla devam etmektedir. Bu değişim ve gelişmeler yeni bilgilerin üretilerek yaygınlaştırılmasını, paylaşılmasını ve kullanılmasını çabuklaştırmış, bilgi, hem bireyleri hem de toplumları etkileyerek, yaşamın her alanında en temel unsur haline gelmiştir (Dirisağlık, 2007, s.16).

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler dünyayı olumlu ve hızlı bir şekilde değiştirmektedir. Dolayısıyla hızla gelişen teknoloji ve onunla birlikte gelen aşırı bilgi, bireylerde ve kurumlarda bazı değişikliklere neden olmuştur. Yaşanan bu hızlı değişim, dünyadaki tüm ülkeleri, toplumları, kurum ve kuruluşları teknolojik gelişmelere uyum sağlamaya zorunlu hale getirmiştir. Bununla birlikte genelde, tüm kurum ve kuruluşlar bilgi ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen gelişmeleri ve değişimleri yakından takip etmektedir. Eğitim kurumları bireylere, bulunduğu çağa ve topluma katkıda bulunmasını sağlayacak bilgi ve becerileri kazandırmak için yoğun bir çaba harcamaktadır. (Eryılmaz, 2011, s.2)

Eğitimcilerin ortaya çıkan teknoloji ve yenilikleri yeterli bir şekilde kullanıp uygulamalarına olanak sağlamak, öğrencilerin istedikleri yer ve zamanda bu teknoloji ve yeniliklerden faydalanmalarına imkân vermek, bunun için uygun ortamı sağlamak, eğitim ve öğretimi teknoloji ile bütünleştirmek, eğitim sistemine uzmanlık hizmetleri sunmak amacıyla Mili Eğitim Bakanlığı insan kaynakları eğitimine büyük önem vermektedir (Aktürk, 2007, s.2).

Eğitim sistemimizin sürekli değişen ve yenilenen teknolojik gelişmeleri takip edebilmesi, bilişim teknolojisi araçlarının etkin olarak kullanılabilmesi ve eğitime uyarlanabilmesi için bu konuda görev yapan öğretmenlerin gerekli bilgilerle donatılması gerekliliğinden yola çıkılarak bu araştırmada MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) “Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen (BİTEFÖ) Eğitimi Programı’nın” etkinliğinin belirlenmesi yoluna gidilmiştir.

1.1. Araştırmanın Problemi

Haberleşme ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ile büyük bir köy haline gelen dünyamızda, son dönemlerde yaşantımızı etkileyen ve yaşam biçimimizi yeniden düzenlemeye zorlayan etkenlerden en önemlisinin bilgisayar ve bilgisayara dayalı olarak geliştirilen yeni teknolojiler olduğu açıktır. Modern yaşamın gereği olarak kullanmak durumunda kaldığımız bilgisayar, yaşantımızın bir çok evresinde işlerimizi yapmamıza yardım ederken, bilgisayara dayalı olarak geliştirilen ağlar ve internet bilgilere, verilere kolay erişmemizi sağlamanın yanında dünyayı global toplum olmaya zorlamaktadır. Varlığımızı sürdürmek ve ilerlemiş toplumlar içerisinde yerimizi almak yanında, çocuklarımıza güzel ve özgür yarımlar bırakmak istiyorsak; eğitime önem vererek yeni teknolojileri kullanan nesiller yetiştirmek, gençlerimizin, çocuklarımızın yeni teknolojiler ile en kısa zamanda tanışmalarını sağlamak zorundayız (Doğan, 2010, s.12).

Dünyada artan nüfusun eğitilebilmesi için geleneksel eğitim kurumlarının yetersiz kaldığı hemen her kesim tarafından kabul edilmektedir. Bu gerçek; çok geniş kitlelere değişik konularda, ekonomik biçimde ve kaliteli eğitim sunabilmenin yollarının araştırılmasında etkili olmuştur (Keser, 2000:23; Eryılmaz, 2013:27; Şahan,2005:45).

Teknolojide meydana gelen gelişmelerin insan hayatında her geçen gün daha fazla önem kazandığı düşünüldüğünde bilişim teknolojilerinin eğitim-öğretim alanında daha etkin olarak kullanılmasının gerekliliği de ortaya çıkmaktadır.

Hızla gelişen teknoloji ile birlikte bilgi ve bilgiye ulaşma hızı artmakta ve öğrenenin yaşı ne olursa olsun sürekli olarak kendisini geliştirme ihtiyacı hissetmektedir. Bu bilgi edinme sürecinde okullarımızın payı giderek azalmaktadır. Bu olumsuz sürece ve internetle birlikte gelen aşırı bilgi kirliliği tehlikesine karşı gelişen bilişim teknolojilerini okullarımızda kullanma ihtiyacı her geçen gün artmaktadır. Bu ihtiyacı karşılamak için okullarımızda BT (Bilişim Teknolojileri) sınıfları kurulmakta ve kurulmuş olan mevcut BT sınıflarının da yenilenme çalışmaları devam etmektedir (Toruş, 2010, s.27).

Değişime ayak uydurmak ve hayatın her alanını buna göre düzenlemek artık bir zorunluluk olmuştur. İnsanlar farkında olarak ya da olmayarak sürekli yeni şeyler öğrenmekte ve öğrendiklerini yeri geldiğinde davranışa dönüştürerek yaşantısına katmaktadır. Bilgi teknolojileri çağında, öğretmenler de geniş çaplı teknolojik bilgi ve yöntemleri kullanmak durumundadırlar. Bu nedenle öğretmenlerin sürekli mesleki gelişimlerini sağlamaları ve eğitim hayatlarında edindikleri mesleki yeterliliklerini çalışma ortamlarında kullanmaları gerekmektedir (Türk, 2008, s.10).

MEB, eğitim-öğretim etkinliklerinde 21. Yüzyıl gerekliliklerini karşılamak amacıyla bütün okullara bilişim teknolojisi araçları sağlamak ve bu konuda çeşitli projeler hazırlayarak uygulamaya koymaktadır. Bilişim teknolojisi sınıflarının yüksek verimle kullanılmasını sağlamak, bu konuda öğretmen, öğrenci ve okul yöneticilerine rehberlik yapmak, bilişim teknolojisi ile ilgili ihtiyaç duyulan eğitimleri organize etmek ve vermek, bu sınıfların eğitim-öğretim etkinlikleri sırasında sürekli çalışır durumda kalmasını ve örgün eğitim-öğretim saatleri dışında çevre halkının yararlanmasını sağlamak gibi görevleri yerine getirmek amacıyla okullarda görevlendirilmek üzere bilişim teknolojileri formatör öğretmenlerini yetiştirme yoluna gitmiştir (MEB, 2008, s.1).

Eğitimde Fırsatları Artırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi, eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullarımızdaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla Bilişim Teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde, derslerde etkin kullanımı için; okulöncesi, ilköğretim ile ortaöğretim düzeyindeki tüm okullarımızın 620.000 dersliğine dizüstü bilgisayar, LCD (Liquid Crystal Display: Sıvı Kristal Ekran) Panel Etkileşimli Tahta ve internet ağ altyapısı sağlamayı amaçlayan bir projedir (<http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=6>, Erişim tarihi: 25.02.2012).

E-Dönüşüm Türkiye kapsamında 2013 yılı sonuna kadar dersliklere Bilişim Teknolojisi araçları sağlanarak, BT destekli öğretimin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan örgün ve yaygın eğitim verilen kurumlarda bilgi ve iletişim teknolojisi altyapısını tamamlanması, öğrencilere bu mekânlarda bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma yetkinliğinin kazandırılması, bilgi ve iletişim teknolojileri destekli öğretim programlarının geliştirilmesi istenmektedir. Bilgi Toplumu

Stratejisi'nde ayrıca bilgi toplumuna dönüşümün sağlanması için Milli Eğitim Bakanlığı'nın görev alanıyla ilgili olarak; bireylerin yaşam boyu öğrenim yaklaşımı ve e-öğrenme yoluyla kendilerini geliştirmeleri için uygun yapıların oluşumu ve e-içeriğin geliştirilmesi, ortaöğretimden mezun olan her öğrencinin temel bilgi ve iletişim teknolojileri kullanım yetkinliklerine sahip olması, internetin etkin kullanımı ile her üç kişiden birinin e-egitim hizmetlerinden faydalanması, herkese bilgi ve iletişim teknolojilerini öğrenme ve kullanma fırsatının sunulması, internetin, toplumun tüm kesimleri için güvenilir hale getirilmesi gibi hedeflerin gerçekleştirilmesi istenmektedir (<http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=6> Erişim tarihi: 25.02.2012).

07.02.2012 tarihi itibari ile 17 il ve 52 okulda FATİH Projesi başlamış olup, Eylül ayına kadar 3 bin 657 orta öğretim kurumunda, yani Türkiye genelindeki liselerin yarısında Fatih Projesi'nin kurulumu tamamlanmış olacak, 4 yıl içinde de yurt genelindeki yaklaşık 42 bin okulda 570 bin sınıfta FATİH projesi hayata geçirilecektir. 570 bin sınıfla birlikte, kütüphanelerde, laboratuvarlarda, öğretmen odalarında da akıllı tahtalar kurulacak, 620 bin akıllı tahta okul, sınıf ve öğrencilerin hizmetine başlamış olacaktır (<http://yetgm.meb.gov.tr/haber4.html> Erişim tarihi: 25.02.2012).

Eğitimde FATİH Projesini meydana getiren beş bileşenden biri "Derslerde BT kullanımı için Öğretmenlere Hizmet İçi Eğitim" bileşenidir. Proje bileşeni kapsamında; okullarımızda görev yapan yaklaşık 680.000 öğretmenin sınıflara sağlanan donanım altyapısını, eğitsel e-içerikleri ve BT sınıflarına uyumlu hale getirilen öğretmen kılavuz kitaplarını etkin biçimde kullanma becerilerini geliştirmelerine yönelik yüz yüze ve uzaktan eğitim aracılığıyla hizmet içi eğitim faaliyetleri planlanmıştır. Proje kapsamındaki eğitimlerin genel amacı; öğrencilerimize zengin bir eğitim öğretim ortamı sunmak, öğretmenlerimizin mesleki gelişimlerine katkı sağlamak ve ülkemizi eğitimde üst sıralara taşımaktır. Şu ana kadar yapılan eğitimler sonucunda eğitimci sayısı 365 (üç yüz altmış beş) olmuştur. Aralık 2011 yılı sonuna kadar yoğun bir şekilde eğitimci eğitimi devam ederek yılsonunda yaklaşık 400 tane eğitimci yetiştirilmesi planlanmıştır. Aynı zamanda 2012 yılında da eğitimci eğitimlerine devam edilmesi planlanmaktadır. 2012 yılı başından itibaren eğitimci tarafından mahalli olarak eğitimci verilmeye başlanacaktır (<http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=4> Erişim tarihi: 25.02.2012).

Teknolojik gelişmelere paralel olarak hayatımızın her alanında değişiklikler görülmektedir. Özellikle 1980'lerden sonra bilgisayar, toplumları hızlı bir şekilde etkisi altına almış ve bunun sonucu olarak da, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler, eğitim sistemlerinde bilgisayarı etkin olarak kullanma çabası içerisine girmişlerdir (Küpçüoğlu, 2008, s.19).

Bilgiye ulaşmanın kolaylaştığı ve sürekli olarak yenilenerek geliştiği günümüzde okulların bu gelişimin gerisinde kalması düşünülemez. Bu çerçevede okulların eğitimdeki öneminin azalmaması amacıyla bilişim teknolojilerinin okullarda da eğitimin en önemli aktörleri olan öğretmenler ve öğrenciler tarafından kullanılması kaçınılmaz olmuştur. Bilişim teknolojilerinin okullarımızdaki klasik sınıf ortamlarında kullanılmasının yanı sıra, bu sınıf ortamlarına alternatif olabilecek çeşitli bilişim malzemeleriyle donatılmış olan BT Sınıfları oluşturulmuştur (Toruş, 2010, s.38).

Türkiye'de 1984 yılından beri BDE (Bilgisayar Destekli Eğitim)'nin eğitim ve öğretim kurumlarında uygulanması gündemdedir. 1984 yılında Türkiye'de ortaöğretim kurumlarına 1100 mikrobilgisayar alınmış ve bilgisayar eğitimine başlanmıştır. Daha sonraları ise bilgisayar eğitimi yerine bilgisayarın bir eğitim aracı olarak kullanıldığı BDE uygulamalarının başlatılması uygun görülmüştür. 12-13 Ekim 1987 tarihlerinde İstanbul'da "Türkiye'de Bilgisayar Destekli Eğitim Konferansı" düzenlenmiştir. Türkiye'de BDE çalışmaları ilk olarak bu konferansta bilgisayar destekli eğitim konusunda devlet eğitim sektörü temsilcileri ve yabancı uzmanlar görüş alışverişinde bulunmuşlardır. Aynı toplantıda dönemin Başbakanı tarafından belirtilen "Bilgisayar Destekli Eğitimde Bir Milyon Bilgisayar" hedefi Türkiye'de bilgisayar destekli eğitime verilen önemin bir göstergesi olmuştur (Odabaşı, 1997, s.45).

İntel Gelecek İçin Eğitim Projesi bilgisayarın eğitime engel olmasını önlemeye yönelik bir sosyal sorumluluk kampanyası olarak ortaya çıkmıştır. Öğretmen eğitimine önem verilen bir projedir. 2003 yılında başlanan projede binlerce öğretmene eğitim verilerek öğretmenler arasında bilgisayar kullanımının arttırılması böylece eğitimin kalitesinin arttırılması, eğitim sisteminin gelişen teknolojiye entegre edilerek modern teknolojiden en düzeyde yararlanan bilinçli nesiller yetiştirmesi amaçlanmıştır.

Bilişim Teknolojileri Destekli Fen Laboratuvarları Projesi ile tablet PC formatında gezici bilgisayarlara ve bilgisayarlara bağlanarak fizik, kimya ve biyoloji deneyleri yapmak için bilgisayar ortamı deney verileri toplayan sensörlere sahip olan fen laboratuvarları kurularak yaşama hazır, becerileri gelişmiş yeni nesillerin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Alan uzmanları, ilgili kurum ve kuruluşlarla gerçekleştirilecek ortak çalışmalarla teknolojinin laboratuvara yansımaları, bilgi ve deneyim paylaşımı sağlanarak örnek fen laboratuvarı modeline ulaşılması istenmektedir.

Eğitim Portalı Projesi ile eğitim ve öğretimin hız ve kalitesini artırmak, ortam, içerik, yöntem ve erişim ile eğitimde fırsat eşitliği sağlamak hedeflenmektedir. Eğitim portalı ile ilgililerin ölçme-değerlendirme konusunda daha duyarlı hale gelmesi, öğrencilerin zaman ve mekân sınırlaması olmaksızın zengin Türkçe içeriğe erişimlerinin sağlanması, sınav pratiği kazanmaları, geçmiş yıllara ait sınav sorularına ulaşabilmeleri, diğer okullarla birlikte ortak internet projelerini gerçekleştirmeleri, eğitim-öğretim çalışmalarında öğrenci merkezli ve öğrencilerin öğrenmeyi öğrenmelerine yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir (Toruş, 2010, s.48).

Sanal Okul Projesi ile örgün eğitimde, bilginin deneyim yoluyla oluşturulduğuna dayanan ve öğrencilerin kişisel farklılıklarını göz önünde bulunduran öğrenci merkezli öğrenme ortamı sağlayan, eleştirel düşünmeyi cesaretlendiren yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı doğrultusunda eğitim programları hazırlamak, bu programları çeşitli sınıf içi ve dışı etkinliklerle desteklemek, öğrencilere kaynak oluşturacak örnek materyaller hazırlamak ve bunları internet ortamında yayınlamak, öğrenciler tarafından hazırlanan çalışmalarını da paylaşımlarını sağlamak amaçlanmaktadır.

E-Sınav Projesi Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen sınavların ve uygulamaların internet üzerinden yapılması amacıyla ortaya çıkarılan bir projedir. Amaç güncel teknolojiyi en verimli ve etkili bir şekilde kullanarak yapılması mümkün hataları asgari seviyeye çekmek, bununla birlikte maliyetleri de en aza düşürmek, sınav katılımcılarının takibini sağlamaktır.

Uzaktan Öğretmen Eğitimi Projesi ile farklı mekanlardaki, farklı ortamlardaki öğretmenlerin ve eğitim materyallerinin gelişmiş teknolojiler vasıtasıyla bir araya getirilmesi ve internet üzerinden eğitimlerinin yapılması hedeflenmiştir.

Görme ve İşitme Engelliler İçin Bilişim Teknolojileri Projesinde amaç Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü Açık Öğretim Kurumları bünyesinde eğitim-öğretime devam eden görme ve işitme engelli bireylerin teknolojiden ve bilişim teknolojileri araçlarını kullanmalarını ve bu araçlardan azami düzeyde yararlanmalarını sağlamaktır.

2000 Eğitim-Öğretim yılında başlatılan Ortaöğretimi Geliştirme Projesinde genel olarak; alt yapı işlemlerini belirleme, öğretmen eğitimi, öğretim materyalleri, bilgi teknolojisi, program geliştirme, değerlendirme ve yönetim bilgi sistemi, mesleki yönlendirme-rehberlik, okul gelişimi, okul yönetimini güçlendirme konularında çalışmalar yapılmıştır (Gürcan, 2008, s.19).

Uzaktan Eğitim Hizmetlerinin Otomasyonu Projesi Milli Eğitim Bakanlığı Açık Öğretim Kurumlarına bağlı okullarda öğrenim gören bireylerin öğrenci işlemlerinin internet ortamında hata oranı en aza indirilerek hızlı ve güvenli bir şekilde yapılmasını sağlamaya yönelik olarak ortaya çıkmış bir çalışmadır.

Milli Eğitim Bakanlığı İnternete Erişim Projesi on iki milyondan fazla öğrenciyi okullardaki dört yüz bini aşkın bilgisayarla kesintisiz olarak internete bağlayacak bir proje olarak düşünülmüştür. Proje MEB ve Ulaştırma Bakanlığının ortaklaşa gerçekleştirdiği bir çalışmadır. Okullara gerekli internet altyapısının kurularak okul ve kurumların internete uydudan bağlanmasını sağlamak amaçlanmıştır.

Doküman Yönetim Sistemi Projesiyle her türlü iş ve işlemlerin internet ortamında yürütülmesi, dosya ve evrakların elden ele dolaşmasının önlenerek elektronik ortamda tutulması sayesinde bilgiye web ortamında, yetkiler dahilinde kısa sürede ve güvenli bir şekilde ulaşılması hedeflenmektedir.

Temel Eğitim Programı Türk Hükümeti ile Uluslar Arası İmar ve Kalkınma Bankası (Dünya Bankası) arasında imzalanan anlaşma sonucu uygulamaya konulmuştur.

Projenin çalışma alanı Bilişim Teknolojileri sınıflarının kurulmasına yönelik teknik şartnamenin hazırlanması, yönetici, denetçi ve öğretmenlerin her türlü bilgi ve iletişim teknolojileri ile ilgili eğitimleri ile eğitim program içeriklerinin hazırlanmasını kapsamaktadır (Toruş, 2010, s.51).

Milli Eğitim Bakanlığı Geniş Alan Ağı (MEBNET) Projesiyle Bakanlık merkez teşkilatı, bütün İl Milli Eğitim Müdürlükleri, Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı bazı okullar proje kapsamına alınmıştır. Bu belirlenen birimler internet bağlantısı kullanarak mail üzerinden birbirleri ile iletişim kurabilmektedirler. Mail server sistemi güncellenerek çok daha hızlı ve güvenilir bir mail ortamı hazırlanmıştır. Böylece kırtasiye formalitesi ve giderleri büyük ölçüde ortadan kalkmıştır.

Dünya Bankası destekli olarak yürütülen projelerden biri olan Milli Eğitimi Geliştirme Projesinin alt projelerinden biri 53 Bilgisayar Deneme Okulu Projesi, diğeri de 182 Bilgisayar Laboratuar Okulu Projesidir. Buradaki amaç, bilgisayar destekli eğitimin yaygınlaştırılmasıdır. Okullardaki uygulamalar doğrultusunda, her iki uygulamada da öğretmenler eğitime alınmışlardır. Daha sonra her okuldan bir ya da iki öğretmen sınavla formatörlük eğitimine alınmışlardır. Bu öğretmenlerin bilgisayar laboratuarlarını düzenli olarak işletebilmeleri için görev, amaçlar, düzenlemeler, stratejiler ve kuralları kapsayan “Formatör Öğretmen El Kitabı” hazırlanmış ve proje kapsamındaki okullara gönderilmiştir (Gürcan, 2008, s.18).

World Links Projesi (World Links for Development) Dünya Bankası tarafından desteklenen bir projedir. Projenin amacı dünyanın çeşitli ülkelerindeki öğrenci ve öğretmenleri internet ortamında buluşturarak yeni ortak öğrenme modelleri geliştirmek, işbirliğine dayalı, proje tabanlı, öğrenci merkezli yapılandırmacı öğretim faaliyetlerini yürütmektir. Projeye yönelik uygulamalar öğrenciyi cesaretlendirerek araştırmaya yönlendirmekte ve öğrencinin bilgiyi kullanan değil üreten grupta yer almasını sağlamaktadır. Diğer bir amaç da çeşitli ülke gençleri arasında kültürel alışveriş ve kaynaşmanın sağlanmasıdır.

Yukarıda bahsi geçen ve bilişim teknolojilerinin etkin bir şekilde kullanımını gerektiren çok sayıda proje uygulanmış ve uygulanmaya devam etmektedir. Bu

projelerden özellikle okullar için olanlarda görev alacak, rehberlik yapacak, eğitici rolünü üstlenecek Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin eğitimleri önem arz etmektedir. Yukarıda sayılan sebeplerle bu araştırmada problem cümlesi olarak belirlenen Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının etkinliği incelenerek, öğretmenlere ve ilgililere yönelik öneriler geliştirilmesi hedeflenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, MEB tarafından yürütülen Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının etkin olarak uygulanıp uygulanmadığının belirlenmesidir.

Araştırmanın genel amacı kapsamında aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur.

H₁: Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelere ilişkin görüşleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

H₂: Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelere ilişkin görüşleri yaşlarına göre farklılık göstermektedir.

H₃: Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelere ilişkin görüşleri eğitim düzeylerine göre farklılık göstermektedir.

H₄: Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelere ilişkin görüşleri görev yaptıkları okul türüne göre farklılık göstermektedir.

H₅: Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelere ilişkin görüşleri mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermektedir.

H₆: Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelere ilişkin görüşleri branşlarına göre farklılık göstermektedir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Bilişim teknolojisi sınıflarının, bilişim teknolojisi destekli eğitim-öğretim etkinliklerinde azami verimle kullanılmasını sağlamak, bu konuda öğretmen, öğrenci ve okul yöneticilerine rehberlik yapmak, bilişim teknolojisi ile ilgili ihtiyaç duyulan

eğitimleri organize etmek ve vermek, bu sınıfların eğitim üretim etkinlikleri sırasında sürekli çalışıyor durumda kalmasını ve örgün eğitim üretim saatleri dışında evre halkının yararlanmasını sağlamak gibi görevleri yerine getirmek amacıyla okullarda bilişim teknolojileri formatör üretmenler görevlendirilmektedir (MEB, 2008a, s.1).

Bununla birlikte, eğitim üretim sistemimizin ağdaş bir kimliğe bürünmesi, teknolojiye meydana gelen gelişmelere uyum sağlanması ve bu konuda yaşanan değişimlere kolayca intibak edebilmesi amacıyla, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı birimi yöneticileri ile her tür ve derecedeki okul yöneticileri ve retmenlere önemli görevler düşmekte olup kendilerinden, yürütmekte oldukları görevleri sırasında bu sorumluluk bilinciyle hareket etmeleri beklenmektedir (MEB; 2007, s.1).

Bilişim Teknolojisi Formatör retmenlerinin teknolojik gelişmeleri takip edebilmesi, sürekli değişen ve gelişen bilişim teknolojisi araçlarını etkin ve bilinçli olarak eğitimde kullanabilmeleri için almaları gereken eğitim çok önemli olup bu araştırmada verilen eğitimin etkinliği incelenerek Milli Eğitim Bakanlığı'nda eğitim programının hazırlanması ile ilgili olarak çalışanlara katkı sağlayacağı tahmin edilmektedir.

1.4. Varsayımlar

1. Araştırmaya dâhil olan katılımcıların veri toplama aracına içten ve samimi cevaplar verdiği varsayılmıştır.
2. Araştırma için hazırlanan soruların katılımcıların eğitim programı ile ilgili gerçek durum ve düşüncelerini objektif olarak yansıttığı varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Kavramsal Sınırlılıklar

1. Araştırmada Bilişim Teknolojileri Formatör retmen Eğitimi Programının etkinliğinin belirlenmesi ile ilgili bulgularda kullanılan veriler, belirtilen

eğitim programına daha önce katılmış olan kişilere sorulan sorular neticesinde elde edilen değerlendirmelerden oluşmaktadır.

2. Bulguların geçerliliği, anketlerin geri dönüş oranına, cevaplanma sırasında cevaplayıcının durumuna ve ankette yer alan soruların kalitesine bağlıdır.

Yöntemsel Sınırlılıklar

1. Araştırma daha önce Bilişim Teknolojileri Formatör ğretmen Eğitimi Programına katılmış öğretmenler ile sınırlandırılmıştır.
2. Araştırmanın kapsamı hali hazırda Ankara ilindeki ilk ve orta ğretim kurumlarında görev yapmakta olan BİTEFÖ Eğitimi Programına katılmış Bilişim Teknolojileri Formatör ğretmenleri ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

1.6.1. Bilgisayar

Bilgisayar, verileri çok hızlı ve hatasız bir şekilde işleyerek bilgiye dönüştürme yeteneğine sahip elektronik makinedir (Temur, 2001, s.5).

Bilgisayar, komutlar yardımıyla çok sayıda ve karmaşık verileri kısa bir sürede doğru olarak işleyebilen, saklayabilen ve gerektiği zaman geri verebilen elektronik ve mekanik parçalardan oluşan makinedir (Eryılmaz, 2001, s.1)

1.6.2. Bilişim

Bilişim, insanoğlunun teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişiminde kullandığı ve bilimin dayanağı olan bilginin özellikle elektronik makineler aracılığıyla düzenli ve akla uygun bir biçimde işlenmesi bilimidir (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.4faacb38b45560.24983214 Erişim tarihi: 28.02.2012).

Bilişim, bilgi ve iletişimin yapısı ve özellikleri, bilginin aktarılması, düzenlenmesi, depolanması, değerlendirilmesi, dağıtımı için gerekli yöntemler ile teknolojileri esas alan bilgi sistemleri, şebekeleri, işlevleri, süreçleriyle faaliyetleri olarak tanımlanabilir (Ulucak ve Çakır, 2006, s.12).

1.6.3. Teknoloji

Teknoloji, bilginin insanlığın hizmetine verilebilecek bir mal ya da hizmet haline getirilmesine ilişkin çalışmalar bütünüdür. Teknoloji insan yaşamının bütün evrelerini kapsamaktadır. Bir insanın yaşamının bütün evrelerinde yararlandığı her türlü mal ve hizmet mutlaka bir teknoloji ürünüdür. Bu nedenle teknoloji yaşamın kendisidir. Kapsamı, insan yaşamı ile sınırlıdır. Ya da bir başka anlatımda teknolojinin kapsamı insan yaşamı ile ilgili faaliyetlerin bütünüdür (Karahana 2001, s.7).

Genel bir terim olan ve insanın bulunduğu her yerde mutlaka bulunan teknoloji, çoğunlukla çözüm bulduğu alanla ilgili olarak isimlendirilmektedir. Beslenme teknolojisi, giyim teknolojisi, barınma teknolojisi, bilgisayar teknolojisi gibi. Bazı durumlarda da o çok sınırlı alanla ilgili olan uygulamalar, o konunun teknolojisi olarak belirtilmektedir (Daştan 2006, s.17).

1.6.4. Bilişim Teknolojisi

Bilişim teknolojisi, bilginin toplanmasında, depolanmasında, işlenmesinde, ağlar aracılığıyla bir yerden bir yere iletilip kullanıcıların hizmetine sunulmasında kullanılan iletişim ve bilgisayarlar dâhil bütün teknolojileri kapsayan teknolojilerdir. Bilişim teknolojisi iletişim ve bilgisayar sistemleriyle bağlanabilen bilgi hizmetlerinin tamamı için kullanılan bir kavramdır (<http://www.makaleler.com/teknoloji-makaleleri/bilisim-teknolojileri-nedir.htm> Erişim tarihi: 29.02.2012).

Bilişim teknolojileri sayesinde her türlü bilgi istenilen yerden başka bir yere geleneksel yöntemlere nazaran çok daha hızlı bir şekilde ulaştırılabilmektedir. Bilişim toplumu olmanın yolu da bilgi ve teknolojinin birbiriyle bütünleşmesiyle mümkündür.

1.6.5. Bilişim Teknolojisi (BT) Sınıfı

Bilişim teknolojisine yönelik eğitim programlarının yürütülmesini ve bilişim teknolojisi araçlarının eğitim etkinliklerine entegrasyonunu sağlamak amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı veya yerel olarak bilişim teknolojisi araçlarıyla donatılan sınıflar (MEB, 2008b, s.1).

Bilişim Teknolojisi Sınıfları, Milli Eğitim Bakanlığı 2008 tarihli yönergesine göre 15 öğrenci ve bir öğretmen bilgisayarından oluşan, ayrıca projeksiyon cihazı, çok amaçlı yazıcı gibi çevre birimlerine sahip, derslerde kullanılacak programlar yüklenmiş, elektrik ve ağ alt yapıları kurulu, derslerin bilgisayar destekli ve etkileşimli olarak yapılmasına olanak sağlayan dersliklerdir.

1.6.6. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2008 yılında hazırlanan yönergeye göre Bilgisayar Formatör Öğretmenlik ya da Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlik belgesine sahip olan herhangi bir alandaki sınıf/branş öğretmeni Bilim Teknolojileri Formatör Öğretmeni olarak adlandırılmaktadır.

Bilgi teknolojisi sınıflarının daha etkin, verimli, bilinçli ve yoğun kullanılması, eğitim etkinliklerinde bilgisayar destekli eğitimin azami verimde kullanılmasını sağlamak, bilgisayar destekli eğitimi okullarda yaygınlaştırmak, bu konularda öğretmen ve öğrencilere rehberlik yapmak, bilişim teknolojisi konusunda gerekli eğitimleri vermek, örgün eğitim öğretim saatleri dışında bu sınıflardan çevre halkının da yararlanmasını sağlamak, bu sınıfların kesintisiz olarak işler durumda kalmasını sağlamak amacıyla belli eğitimlerden geçirilen ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından görevlendirilen öğretmenler (MEB, 2008a, s.1).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Yeni teknolojilerin eğitim sisteminde kullanılmasıyla bilgi ve iletişim teknolojileri eğitim-öğretim sürecinin temel ve en önemli araçlarından biri haline gelmiş, öğretmen ve öğrencilerin bu teknolojileri etkin olarak kullanımının sağlanması daha da fazla önem arz etmeye başlamıştır.

2.1. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı

Teknolojik araçların eğitim-öğretim ortamlarında verimli bir şekilde kullanılması Bilgi toplumuna dönüşümün sağlanması açısından önem arz etmektedir. Öğretmenlerin de bu araçları dersle bütünleştirerek etkin olarak kullanabilmesi gerekmektedir. Bu araçlardan en yaygın kullanılanı ise bilgisayarlardır. Okullarda görev yapan öğretmenlerin bilgisayarları eğitim sürecinde en yüksek verimlilikte kullanmalarını sağlamak için Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından belirli zamanlarda hizmet içi eğitimler düzenlenerek Bilgisayar Formatör Öğretmenleri yetiştirilmesi yoluna gidilmiştir.

Eğitimleri tamamlanan Bilgisayar Formatör Öğretmenlerinin çalışma esasları ve görev tanımları ilgili yönergeyle belirlenmiştir. Önceleri “Bilgisayar Formatör Öğretmen Eğitimi Programı” ismiyle anılan eğitim programının adı Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan komisyon tarafından “Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı” şeklinde değiştirilmiştir. Programın amacı, okullarda görev yapacak öğretmenlerin eğitim-öğretim süresince bilişim teknolojisi araçlarını doğru ve yetkin olarak kullanmalarını sağlamak olarak belirlenmiştir.

Düzenlenen BİTEFÖ Eğitimi Programıyla en az temel düzeyde bilgisayar kullanma becerisine sahip, bilgisayarda ve internet ortamında öğrenci özelliklerine ve müfredat programlarına uygun ders materyal ve etkinlikleri oluşturabilen ve bunları derslerde uygulayabilen, hazırladığı etkinlikleri ve ders materyallerini meslektaşları ile

paylaşabilen, görev yaptığı kurumda çalışan diğer öğretmenlere rehberlik edebilecek Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Eğitim Programı, program ile ilgili görüşler dikkate alınarak, başka ülkelerde aynı amaç doğrultusunda kullanılan eğitim programları gözden geçirilerek ve bilişim alanındaki gelişmelere ayak uydurulmak suretiyle hazırlanmış bir eğitimidir. Program iki kısımdan oluşur, birinci kısımda programa yönelik temel bilgiler ele alınmış, ikinci kısımda ise eğitim programının içeriği verilmiştir.

2.2. Programa Yönelik Genel Bilgiler

Sürekli değişen kendini yenileyen bir dünyada yeni gelişmelere adapte olmak ve çağa ayak uydurmak için düzenlenen eğitimlerin de güncellenmesi ve revize edilmesi bir gereklilik halini aldığı için uygun aralıklarla bu eğitim programlarının güncellenmesi yeni gelişmelerin takip edilmesi ve hayata geçirilmesi açısından önem teşkil etmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen “Bilgisayar Formatör Öğretmen Eğitimi Programı” da yeni gelişmelere paralel olarak revize edilerek Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı adını almış ve içeriği de güncellenerek yeni eğitim programı hazırlanmıştır. Yeniliklere ayak uydurma ihtiyacı yanında uygulamada öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar ve gelen öneriler de programın yeniden düzenlenmesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

2.3. Programın Amaçları

Oluşturulan “BİTEFÖ Eğitimi Programı’nın” genel amaçları:

- Uygulanacak eğitim-öğretim programlarının gelişen teknolojilerle bütünleştirilmesi böylece eğitimde etkinlik ve verimliliğin artırılması,
- Bilişim teknolojisi araçlarının öğretmenler tarafından eğitim-öğretim sürecinde istedikleri yer ve zamanda yetkinlikle kullanmalarının sağlanması,

- Öğretim sırasında öğretmenlerin dersle ilgili gerek duydukları materyalleri geliştirecek bilgi ve donanıma ulaştırılması,
- Programı başarıyla tamamlayan öğretmenlerin görev yaptığı kuruma ve çevresine bilişim teknolojilerinin kullanılması konularında rehberlik yapmalarının sağlanmasıdır.

Hazırlanan genel amaçlar çerçevesinde birtakım özel alanlar belirlenmiş ve eğitim alacak öğretmenlerin bu özel alanlarda yeterli bilgi ve beceri sahibi olmaları hedeflenmiştir. Bu alanlar:

- Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeninin Görevleri (Yönetmelik, kariyer ve yönetim basamakları, sahip olunması gereken bilgi, beceri ve tutumlar)
- Temel Bilgisayar Bilgisi (Tarihçe, donanım, yazılım, kullanımda dikkat edilecek hususlar)
- İşletim Sistemleri (Windows sürümleri, Pardus, Linux)
- Kelime İşlemci Yazılımı (Microsoft Word, Libre Office Writer)
- Elektronik Hesap Tablosu Yazılımı (Microsoft Excel, Libre Office Calc)
- Veri Tabanı Yazılımı (Microsoft Access, Libre Office Base)
- Sunu Hazırlama Yazılımı (Microsoft PowerPoint, Libre Office Impress)
- Resim/Fotoğraf İşleme Yazılımı (Fireworks, Photoshop)
- Grafik / Animasyon Hazırlama Yazılımı (Flash)
- Video/Ses İşleme Yazılımı (Adobe Premiere, Movie Maker, Audacity)
- Masaüstü Yayıncılık Yazılımı (Publisher)
- Web Sayfası Hazırlama Yazılımı (Dreamweaver)
- Server (Sunucu) İşletim Sistemleri (Windows Server sürümleri vb.)
- İnternet Üzerinden İletişim (Outlook, İnternet Explorer vb.)
- Bilişim Teknolojilerinin Ders Alanlarında Uygulanması (Eğitim materyallerinin tasarlanması)
- Bilgisayar Kullanımında Sosyal ve Etik Konular (MEB genelge ve yönetmelikleri)

Bu özel alanlar oluşturulan bir komisyon tarafından komisyon üyelerinin deneyim ve bilgilerine dayanılarak belirlenmiştir. Öğrenme alanlarının belirlenmesinde ayrıca; “Temel Eğitim Programında Bilgi Teknolojisi Sınıflarının Etki Araştırması Final Raporu” bulgularından da yararlanılmıştır. Bu araştırma raporu, bünyesinde “BT Sınıfı” bulunan okullarda çalışan öğretmen, idareci ve bilgisayar formatör öğretmenlerinin görüşleri alınarak oluşturulmuştur. Ayrıca il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri yetkililerinin de görüşleri alınmıştır. Araştırma sonunda, bilgisayar formatör öğretmenlerinden tanımlanan sorumluluklardan başka sorumluluk ve görevler de beklendiği tespit edilmiştir. Bu konudaki belirsizlikleri ortadan kaldırmak amacıyla “BİTEFÖ Görevleri” isimli alan ilk öğrenme alanı olarak özel alanlara eklenmiştir (MEB, 2007, s.8).

Raporda çok sayıda okul idarecisi ve öğretmen okullarında görev yapan formatör öğretmenlerden yeterli ölçüde yararlanamadıklarını belirtmişlerdir. Bunun nedeni olarak da öğretmenlerin aldıkları eğitimlerin güncelliğini yitirmiş olması sebebiyle yeni teknolojik gelişmelerin eğitim-öğretim sürecine entegrasyonunda yetersiz kaldıkları ve rehberlik görevlerini tam olarak yerine getiremedikleri gösterilmiştir. Yukarıda sayılan sebepler yüzünden söz konusu eğitim programının revize edilerek güncellenmesi gereği hasıl olmuş ve yeni eğitim konuları da ilave edilerek yeni bir program oluşturulmuştur.

2.4. Programın Hedef Kitlesi

Hazırlanan eğitim programının hedef kitlesi:

- Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilk ve orta öğretim kurumlarında görev yapan kadrolu öğretmenler,
- Bilgisayarla ilgili hizmet içi eğitim kursu alan ya da Milli Eğitim Bakanlığı onaylı en az 75 saatlik bilgisayar kursu aldığını gösterir belgesi olan öğretmenler,
- Yeni başlayan öğretmenler için staj süresi bitmiş olan, kıdemli öğretmenler için en fazla 15 senelik mesleki deneyimi olan öğretmenler,
- Mezuniyet düzeyi en az lisans seviyesinde olan öğretmenlerdir

2.5. Programın Süresi

Eğitim programının uygulanmasıyla ilgili tahmini toplam süre 180 saat olarak tespit edilmiştir. Belirlenen öğrenme alanlarının süre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Kursiyer ve ihtiyaç durumuna göre bu süreler görevli eğiticiler tarafından değiştirilebilir.

Tablo1. Öğrenme Alanlarına Göre Detaylı Süre Tablosu

ÖĞRENME ALANI	TAHMİNİ SÜRE (saat)
Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenin Görevleri	3
Temel Bilgisayar Bilgisi	18
İşletim Sistemleri	12
Kelime İşlemci Yazılımı	9
Elektronik Hesap Tablosu Yazılımı	12
Veri Tabanı Yazılımı	12
Sunu Hazırlama Yazılımı	12
Resim/Fotoğraf İşleme Yazılımı	12
Grafik / Animasyon Hazırlama Yazılımı	12
Video/Ses İşleme Yazılımı	6
Masaüstü Yayıncılık Yazılımı	12
Web Sayfası Hazırlama Yazılımı	18
Server (Sunucu) İşletim Sistemleri	12
İnternet Üzerinden İletişim	6
Bilişim Teknolojilerinin Ders Alanlarında Uygulanması	18
Bilgisayar Kullanımında Sosyal ve Etik Konular	6
TOPLAM SÜRE	180

2.6. Öğretim Mekânı

Kursun yapılacağı Bilişim Teknolojileri sınıflarında 20 kursiyer ve eğitici görevli için birer adet bilgisayar ve web kamerası olmalıdır. Ayrıca bu bilgisayarlar arasında ağ

bağlantısının kurulu olması ve en az 512 Kbps hızında internet bağlantısı olması gerekmektedir. Kurs mekânında bir yazıcı, bir tarayıcı, dijital fotoğraf makinesi ve video kamera olması gerekir. Kurs sırasında kullanılacak bilgisayarlar eğitimde kullanılacak programları çalıştırabilecek teknik özelliklere sahip olmalı, kullanılacak programların da son sürümleri kurulmalıdır.

Eğitimde kullanılacak yazılımlar aşağıda isimleri belirtilen yazılımların son sürümleri olmalıdır:

- İşletim Sistemi (Windows XP, Linux, vb.)
- Kelime İşlemci (MS Word 2003, vb.)
- Elektronik Hesap Tablosu Yazılımı (MS Excel 2003, vb.)
- Veri Tabanı Yazılımı (MS Access 2003, vb.)
- Sunu Hazırlama Yazılımı (Powerpoint, vb.)
- Resim/Fotoğraf İşleme Yazılımı (Photoshop, Fireworks, vb.)
- Grafik / Animasyon Hazırlama Yazılımı (Flash, vb.)
- Video/Ses İşleme Yazılımı (Adobe Premiere, Moviemaker, vb.)
- Masaüstü Yayıncılık Yazılımı (MS Publisher, vb.)
- Web Sayfası Hazırlama Yazılımı (Dreamweaver, Frontpage, vb.)
- Server (Sunucu) İşletim Sistemi (Windows 2003 Server, vb.) (MEB, 2007, s.11).

2.7. Öğretim Görevlisi

Eğitim verecek görevliler programa başlamadan önce Eğitim Programını detaylı olarak incelemeli, programı özümseyerek gerekli ön çalışma ve etkinlikleri hazırlamalıdır.

Programa katılan kursiyerlerin algılama, öğrenme düzeyleri farklı olacağından bu ihtiyaçlara dikkat edilerek çeşitli öğretim stratejileri kullanılmasına özen gösterilmelidir. Görevliler kursiyerlerin uygulayarak öğrenmelerine ortam hazırlamalı, yeni öğrenilenlerle eskileri ilişkilendirmelerini sağlamalıdır. Düzenlenecek etkinlikler kursa

katılanların araştırarak, inceleyerek, gözlem yaparak öğrenmelerine imkân sağlayacak şekilde hazırlanmalıdır.

Program sonucunda belirlenen hedeflere ulaşılabilmesi için görevli öğretmenler öğretme motivasyonları yüksek, sabırlı ve teşvik edici kişiler olmalıdır.

2.8. Programın Uygulanmasına Yönelik Bilgiler

Eğitimde teknolojik araçların kullanımı konusunda yapılan araştırmalar, öğretmenlerin eğitim ortamlarında bu araçları kullanmalarının eğitim-öğretim süreçlerini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Araştırma sonuçları dikkate alındığında eğitim sürecinin teknolojik araçlarla desteklenmesinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu sebeple düzenlenen eğitim programıyla formatör öğretmenlerin bilişim teknolojisi araçlarını kullanarak diğer öğretmenlerin dersleri için eğitim materyalleri hazırlamalarında ve meslektaşlarıyla paylaşımlarında yol gösterici olmaları amaçlanmıştır. BT araçların kullanımı ile öğrenenlerin birden fazla duyu organına hitap edilecek, ilgileri daha uzun süre canlı tutulabilecek, öğrenmede kalıcılık sağlanabilecek ve öğrenme süreci daha eğlenceli bir hale getirilebilecektir.

Eğitim programına katılanların belirlenen kazanımlara ulaşabilmeleri için kullanılacak öğretim stratejileri ve öğrenme ortamları “yapılandırmacı yaklaşımı” yansıtmalıdır. Eğitim sırasında önceden belirlenen örnekleri birebir uygulama zorunluluğu yoktur. Konuyla ilgili ve amaca uygun değişik etkinlik ve örnekler de eğitim görevlisi tarafından hazırlanıp uygulanabilir.

2.9. Yapılandırıcı Öğrenme Yaklaşımı

Yapılandırıcı yaklaşıma göre öğrenen birey pasif değil aktif olmalıdır. Öğrenene anlamlı etkinlikler yaptırmak ve onların kişisel anlamlarını yapılandırmalarını kolaylaştıracak etkinlikler gereklidir. Öğrenenler, öğretmenin verdiği bilgiyi onaylamak yerine kendi bilgilerini yapılandırmalıdır. Bilginin yapılandırılması, uygun etkileşimli

öğretimle kolaylaştırılır. Çevrim içi ortamda, öğrenenler bilgiyi öğretmenin söylediklerini filtreleyip alarak değil, bilgiyi ilk elden yaşayarak tecrübe ederler. Öğrenme işlemi boyunca öğrenenler, öğrenme sürecini kontrol edebilmelidirler. Burada öğretmen tamamen devre dışı bırakılmamalı, süreç içinde rehberlik edici bir görev üstlenmelidir (Yalın, vd., 2008, s.77-78).

2.10. Öğretim Stratejileri

Eğitim programına katılan bireyler için yapılandırıcı öğrenme yaklaşımına dayanan ve öğreneni etkin kılan öğretim stratejilerinin kullanılması gereklidir. Eğitimi alan kişilerin bilgiyi yapılandırmalarını ve öğrenmelerini, değerlendirmelerini sağlayacak etkinliklere yer verilmelidir. Bu süreçte eğitim görevlisinin rolü, öğrenenlere yol göstererek öğrenmeyi basitleştirmek olmalıdır.

Öğretim görevlisi, öğretim stratejileri ile ilgili olarak;

- Bireylerin öğrenmesi için uygun ve destekleyici ortamı oluşturmalı,
- Öğrenenlerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak etkinlikleri bu farklara göre düzenlemeli,
- Sorular sorarak öğrenen bireyleri yönlendirmeli, konuyla ilgili eski bilgilerini ortaya çıkarmalı ve öğrenenlerin kendi düşüncelerinin farkında olmalarını sağlamalı,
- Öğrenenlerin dile getirilen düşünceler üzerinde düşünmelerini, tartışmalarını ve değerlendirme yapmalarını teşvik etmeli, bunlar için zaman planlaması yapmalı,
- Etkinlikleri ve tartışmaları, öğrenenlerin bilgi ve becerilerini kendilerinin yapılandırmasına imkan verecek şekilde yönlendirmeli,
- Öğrenenlere kendilerinin yapılandırdıkları yeni bilgi ve becerileri farklı zamanlarda, farklı durumlarda özellikle kendi derslerinde kullanmalarını sağlayacak fırsatlar sunmalıdır.

Eğitim programı uygulanırken öğrenenlerin araştırma, soru sorma, problem çözme ve karar verme süreçlerine katılmasına imkân sağlayacak etkinlikler

düzenlenmelidir. Görevli öğretici, öğrenenlere her şeyi söylemek yerine onların soru sormalarına olanak vermeli, meraklarını canlı tutmalı, onlara rehber olmalıdır (MEB, 2007, s.15).

2.11. Ölçme ve Değerlendirme

Değerlendirme, öğretme ve öğrenmenin etkililiğini belirlemek amacı ile yapılan eğitimle ilgili verilerin toplanmasını ve yorumlanmasını içeren çok adımlı, sistematik bir süreçtir. Kişisel farklılıkları dikkate alan, kişilerin kendilerine has özelliklerini ön plana çıkararak öğretim yöntem ve tekniklerinin mümkün olduğunca çeşitlendirilmesi gerektiğini vurgulayan yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre ölçme ve değerlendirmede öğrenenlerin bilgi ve becerilerini, tutumlarını ortaya koyabilecekleri çoklu değerlendirme fırsatları sunulmalıdır (MEB, 2007, s.16).

2.12. Değerlendirme Araç ve Yöntemleri

Görüşme (Mülâkat)

Öğrenenlerle yapılan görüşmeler, öğrenenlerin çalışmaları ve konuları nasıl algıladıkları hakkında anlama düzeylerinin daha iyi değerlendirilmesine yardım eder.

Örnek görüşme soruları:

- Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin görev ve sorumluluklarıyla ilgili görüşleriniz nelerdir?
- Bilgisayar donanım bileşenlerini isimleriyle açıklayabilir misiniz?
- Bir ders yazılımını eğitim etkinliği ile nasıl bütünleştirebilirsiniz?
- Bilgisayar ve internet kullanırken uyulması gereken etik kurallar nelerdir?
- Bilişim teknolojileriyle ilgili telif haklarının genel kurallarını sayabilir misiniz?

Gözlemler

Öğrenenler hakkında doğru ve çabuk bilgiler sağlayan bir yöntemdir. Çıktılarının görülebildiği bazı alanlarda bu yöntem oldukça önemlidir.

Öğretim görevlisinin gözlemleyeceği öğrenen aktiviteleri:

- Sınıf içi tartışmalara ve aktivitelere katılımları,
- Grup çalışmalarında ve tartışmalarında katılımları,

Öğretim görevlilerine gözlem yapmada kolaylık sağlayacak noktalar:

- Ölçütleri koyarken standart belirleyin ve bütün öğrenenlerde aynı standartları kullanın.
- Her bireyi birkaç kez gözlemleyiniz.
- Her bireyi farklı özellikler, beceriler ve davranışlara göre değerlendirin (MEB, 2007, s.16-17).

2.13. Kursiyer Ürün Dosyası (Portfolyo)

Kursiyer ürün dosyası, kursiyerlerin eğitim süresince yaptıkları çalışmalarını, harcadığı çabayı, gelişim sürecini gösteren çalışmaların tümüdür. Yapılan etkinlikler sonunda ortaya çıkan ürünlerin kursiyer tarafından bir araya getirilmesiyle oluşan kursiyer ürün dosyası, aynı zamanda öğretim görevlisi ve kursiyer için bir değerlendirme aracıdır.

Kursiyer Ürün Dosyası Neleri İçermelidir?

Kursiyerlerin eğitim süresi sonuna kadar hazırladıkları çalışmalar, her kursiyerin ürün dosyasında, CD/DVD-ROM (Compact Disk/Digital Versatile Disk–Read Only Memory) ortamında bulunmalıdır. Bu çalışmalar:

- Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin görevleri ve sorumluluklarıyla ilgili kursiyerin önerilerini içeren belge,

- Kelime işlemci yazılımıyla oluşturulan doküman örnekleri (Zümre toplantı tutanağı, öğrenci sınav kâğıdı, vb.),
- Elektronik hesaplama tablosu yazılımıyla oluşturulan doküman örnekleri (öğrenci not ortalaması, not grafiği, vb.),
- Veri tabanı yazılımıyla oluşturulan veri tabanı dosyası (öğrenci kimlik bilgileri veri tabanı, vb.),
- Sunu hazırlama yazılımıyla oluşturulan sunu örnekleri (Ders konularının öğretimiyle ilgili hazırlanan sunu, okul tanıtımı sunusu, vb.),
- Resim/Fotoğraf işleme yazılımıyla optimize edilmiş bir resim ya da fotoğraf dosyası (Dijital kameradan çekilmiş bir fotoğrafın web sayfaları ya da sunum yazılımı için optimize edilmiş hâli, vb.),
- Grafik / Animasyon hazırlama yazılımıyla oluşturulmuş grafik ve animasyon dosyası (Okulun amblemi, ders konularıyla ilgili bir animasyon, vb.),
- Video / ses işleme yazılımıyla oluşturulmuş web sayfalarında yayımlanmaya uygun film ya da ses dosyaları,
- Masaüstü yayıncılık yazılımı ile oluşturulmuş dokümanlar (Okul tanıtım broşürü, vb.),
- Web sayfası hazırlama yazılımıyla kursiyerlerin kendi ders alanlarıyla ilgili olarak yaptıkları eğitici web sayfaları,
- Kursiyerlerin Bilişim Teknolojileri araçlarını kullanarak yapılandırmacı yaklaşıma uygun tasarladıkları proje örnekleri,
- Kursiyerlerin ders yazılımı değerlendirme ölçütlerini kullanarak değerlendirdikleri bir ders yazılımı değerlendirme sonuç raporu,
- Kursiyerlerin video konferans, e-posta ve eğitsel içerikli web sayfalarını aktivitelere entegre ettikleri bir öğrenim aktivitesi örneği,

Kursiyerlerin değerlendirilmesinde değerlendirme formları kullanılacak, her biri ayrı ayrı değerlendirilecektir. Kursiyerler tarafından hazırlanan çalışmalar CD/DVD ortamına kayıt edilecek ve CD/DVD üzerine kursiyerlerin kimlik (Kimlik No, Adı soyadı) ve görev bilgisi (Branşı, Okul adı ve adresi) yazılarak İl Millî Eğitim Müdürlüğünde ilgili birim tarafından muhafaza edilecektir (MEB, 2007, s.17-18).

2.14. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin Görevleri ve Çalışma Esasları

M.E.B. Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 04/07/2007 tarih ve 12089 sayılı yazısı, 15/03/1993 tarih ve 2378 sayılı "Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumlarında Bilgisayar Laboratuvarlarının Düzenlenmesi ve İşletilmesi ile Bilgisayar ve Bilgisayar Koordinatör Öğretmenlerinin Görevleri Hakkında Yönerge", Kasım 2003 tarih ve 2554 sayılı "Milli Eğitim Bakanlığı Bilgi ve İletişim Teknolojisi Araçları ve Ortamlarının Eğitim Etkinliklerinde Kullanımı Yönergesi" doğrultusunda Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin görev ve çalışma esasları aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

- Görev yaptığı okulda bilgisayar eğitiminin ve bilgisayar destekli eğitimin verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak,
- Bilişim Teknolojileri sınıflarını mesai saatleri içinde açık tutmak,
- Her dönem en az bir kez ya da gerekli gördüğü durumlarda Bilişim Teknolojileri öğretmenleriyle toplantı yapmak,
- Görev yaptığı okuldaki öğretmenlere Bilgisayar Destekli Eğitim Konusunda kısa süreli kurs veya seminerler düzenlemek,
- Dönem başında ve gerekli görülen durumlarda, Okul Müdürü veya Müdür yardımcısı başkanlığında eğitim yazılımı bulunan derslerin öğretmenleriyle bir araya gelerek laboratuvar kullanım programını hazırlamak,
- BT sınıflarında meydana gelebilecek yazılımsal sorunlara müdahale etmek, Donanımsal sorunların çözüm önerilerini okul idaresine bildirmek.
- BT sınıflarının kullanılması sırasında ortaya çıkan ve kendisinin çözüm getiremediği teknik sorunları okul müdürlüğü kanalı ile il milli eğitim müdürlüğüne bildirilmesini sağlamak,
- Periyodik olarak yapması gereken bakım onarım işlerini takip etmek,
- Ders yazılımlarını ilgili dersin öğretmenleri ile inceleyerek yazılımların geliştirilmesi için önerilerde bulunmak,
- Bilişim Teknolojileri Dersi zümre öğretmenleri toplantısına başkanlık yapmak,

- Bilişim Teknolojileri öğretmenleri ile koordineli çalışarak bilgisayarlar için sicil fişi tutmak ve bunların takibini yapmak.
- Bakanlığımızın yürüttüğü projeler kapsamında eğitim almış öğretmenlerin listesini tutmak ve yaptığı çalışmaları kayıt altına almak.
- BT sınıfı kullanım kılavuzunu BT sınıfının uygun bir yerine asmak,
- BT sınıfı ders içi ve dışı kullanım defterlerini hazırlamak ve kayıtlarını tutmak
- BT Sınıfı kullanım programını hazırlamak ve herkesin görebileceği alanlarda ilan etmek.
- Okulda bulunan eğitim yazılımlarının düzenli bir arşivini oluşturmak ve bulunan eğitim yazılımları hakkında öğretmenleri Bilgilendirmek.
- BT sınıfı panosu hazırlamak.
- Bakanlığımız tarafından yürütülmekte olan projelere ait yazılımları BT sınıfına, Kütüphane, Öğretmenler Odası vb. öğretmen ve öğrenci kullanımına açık tüm bilgisayarlara kurmak ve çalışmasını sağlamak
- BT sınıfını kullanan her sınıf için öğrenci oturma planını hazırlamak ve öğrencilerin plan dâhilinde oturmalarını sağlamak.
- BT sınıfında öğrenciler tarafından hazırlanmış ürünleri dönemlik olarak arşivlemek.
- Bilgisayar eğitimi ve bilgisayar destekli eğitimin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak,
- Ders sırasında çıkabilecek kullanım problemlerini anında çözmek ve ilgili öğretmene yardımcı olmak,
- Yazılımlar ve uygulamalarla ilgili öğretmen isteklerini idareye bildirmek,
- Okul web komisyonunun diğer üyeleri ile birlikte okul web sayfalarının Milli Eğitim Bakanlığı kurum web sitesi genel kurallarına uygun olarak Bakanlığımız sunucularından yayınlanmasını ve güncel tutulmasını sağlamak,
- Okulların BT sınıfı kurulması, teçhizatının alımı, kabulü ile ilgili komisyonlara üye olmak.
- BT alanına yönelik olarak Hizmet içi eğitim ihtiyaç analizi yaparak sonuçları okul müdürlüğüne yazılı olarak sunmak.
- BT sınıfındaki bilgisayar ve çevre birimlerinin her an çalışır ve hizmete hazır durumda bulundurulması esastır. Bu nedenle bilgisayarlara birer seri numarası vermek, Bir yıl boyunca öğrencinin aynı bilgisayarı kullanmasını sağlamak.

- BT sınıfında bulunan bilgisayarların aynı tipte olması ve bütünlüğünün bozulmaması için özen göstermek.
- Bilgisayarların yıpranmasına ve arızalanmasına neden olan yanlış kullanımı önlemek, doğru davranışlar kazandırmak hususlarına titizlik göstermek.
- Bilgisayarların günlük bakım ve temizliğinde öğretmen ve öğrencilerin gerekli özeni göstermelerini sağlamak
- Arızalı bilgisayarlar arıza kontrol fişine işlemek. Bakım onarımı yapılmış bilgisayarların durumunu sicil fişine işlemek.

2.15. İlgili Araştırmalar

Araştırmayla benzerlik gösteren, konuyla ilgisi kurulabilecek bazı araştırma ve bulgular aşağıda özetlenmiştir.

Cesur (2010) Intel Öğretmen Programı Karma Modeli Hizmet İçi Eğitimi Hakkında Öğretmen Görüşleri başlıklı araştırmasında Intel Öğretmen Programı karma modeli hizmet içi eğitiminin öğretmenlerin oluşturdukları öğrenme ürünleri ve öğrenme süreçleri üzerindeki etkisini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırma evrenini 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Mersin ilinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen Intel Öğretmen Programı hizmet içi eğitimi alan öğretmenler oluşturmuştur. Örneklem ise Mersin ili Akdeniz, Tarsus, Erdemli ve Gülnar ilçelerinde bu eğitimi alan 387 öğretmenden oluşmuştur.

Çalışma var olan durumu saptamak için tarama modeli kullanılan betimsel bir çalışmadır. Araştırmada veriler üç farklı yolla toplanmıştır. Bunlar; Öğretmenlerin cinsiyeti, meslekteki kıdemi, branşı ve bilgisayar bilgi düzeyini, bilgisayar ve internet erişim bilgilerini içeren Kişisel Bilgi Formu, Intel Öğretmen Programı Karma Modeli Hizmet İçi Eğitimi hakkında nicel verilerin toplanması için kullanılan anket, Intel Öğretmen Programı Karma Modeli Hizmet İçi Eğitimi alan öğretmenlerin görüşlerini alabilmek için geliştirilen görüşme formudur.

Verilerin analizinde SPSS 15 paket programı kullanılmıştır. Öğretmenlere uygulanan anketin istatistiksel çözümlenmeleri için frekans, yüzde ve ki kare uygulaması yapılmıştır. Görüşme formu ile elde edilen nitel verilerin analizi için “İçerik Analizi” yöntemi kullanılmıştır. Nitel verilerin analizinde Miles ve Huberman tarafından geliştirilen güvenilirlik formülü kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda verilen eğitim ile öğretmenlerin teknolojiyi kullanarak göstermiş oldukları performansın, eğitim-öğretim süresince olumlu bir katkısı olduğu görülmüştür. Araştırma ile programın eksik yönleri de ortaya çıkarılarak öneriler geliştirilmiştir. Okullarda Bilişim Teknolojileri sınıflarında yaşanan teknik alt yapı sorunlarının çözümlenmesi ile eğitimlerdeki olumsuzlukların azalacağı düşünülmektedir. Eğitim süresince yapılan uygulamalar, öğretmenlerin bilgiye ulaşmanın farklı yönlerini de keşfetmesini sağlayabilir niteliktedir. Oluşturulan gruplar sonucunda işbirlikli öğrenme ile ortaya çıkarılan öğrenme ürünlerinin çok yönlü düşünme becerilerini geliştirebildikleri anket sonuçlarında görülmüştür. Araştırmaya göre Intel Öğretmen Programı portalı geliştirilmeye açık bir alt yapıya sahiptir. Program öğretmenler için yararlı bir hizmet içi eğitimdir. Ancak programın teknik altyapı, dil ve içerik yönünden geliştirilmesi gerekmektedir. Araştırma sonuçlarına göre eğitim içeriği sadeleştirilmeli, ayrıntılı yazılar kaldırılmalı, uygulamalar arttırılmalı, eğitim zamanları öğretmenlere göre ayarlanmalıdır.

Keleş ve Türedi (2011) Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin Bakış Açısı İle Okullardaki Bilgi Teknolojisi Sınıfları başlıklı araştırmalarında Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin görev yaptıkları okullarda kullandıkları Bilgi Teknolojileri Sınıflarına ilişkin değerlendirmelerini almayı ve kurulu BTS (Bilişim Teknolojisi Sınıfı)’lerin genel durumunu bu değerlendirmeler ışığında ortaya koymayı amaçlamışlardır. Araştırma 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Trabzon ilinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma evrenini Trabzon ilindeki tüm BİTEFÖ’ler oluştururken, örneklem çalışmaya katılan Trabzon il merkezi, ilçeleri, beldeleri ve köylerinde görev yapan tümü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği bölümü mezunu olan 45 BİTEFÖ’den oluşmaktadır.

Araştırma, tarama modelinde gerçekleştirilmiş betimsel bir araştırmadır. Veri toplama aracı olarak 8 açık uçlu sorudan oluşan bir anket hazırlanmış olup internet üzerinden il genelindeki BİTEFÖ'lerine gönderilmiş ve iki haftalık bir sürede toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistik tekniklerinden yararlanılarak sayı ve yüzdeler hesaplanmış, oranlama yoluyla sonuçlar yorumlanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre BİTEFÖ'leri, BTS'leri kullandıkları bilgisayarların donanımsal özellikleri açısından yeterli görmemektedirler. Ayrıca bilgisayarların sınıf içi uygulamalarda yeterli performansı gösteremediklerini ve yeni teknolojilere uyum sağlayamadıklarını düşünmektedirler. Kalabalık sınıflar için bilgisayar sayılarının, internet bağlantısının yetersiz olduğu sonuçlarına da ulaşılmıştır. Alınan öğretmen görüşlerinden de yola çıkılarak BTS'lerin oluşturulmasında okuldaki öğrenci sayılarının dikkate alınması, geliştirilen eğitim yazılımlarını kullanabilecek performansa sahip bilgisayarların seçilmesi, en uygun yerleşim düzeninin uygulanması, internet bağlantısındaki yetersizliklerin giderilmesi, gerekli donanım birimlerinin sağlanması, teknik sorunlar için eleman görevlendirilmesi, eksikliklerin rapor edilmesi konularında önerilerde bulunulmuştur.

Dirisağlık (2007) Bilgisayar Formatör Öğretmenlerinin Bilgi Teknolojisi Sınıflarına İlişkin Görüşleri: Eskişehir İli Örneği başlıklı araştırmasında ilk ve ortaöğretim kurumlarında bulunan bilgi teknolojisi sınıflarının kullanım amaçlarının, var olan fiziksel durumlarının ve bu sınıfların öğretim açısından uygunluğunun bilgisayar formatör öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma evrenini 2006-2007 öğretim yılında Eskişehir ili merkez ve ilçelerinde çalışan 36 bilgisayar formatör öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma evrenine ulaşılabilir olması nedeniyle örneklem alma yoluna gidilmemiş, çalışma evreni üzerinde çalışılmıştır. Araştırmada 36 öğretmenden 32 tanesine ulaşılmıştır.

Verilerin toplanmasında alan yazın taraması yapılmış elde edilen bilgiler değerlendirilerek Bilgi Teknolojisi Sınıflarına İlişkin Bilgisayar Formatör Öğretmenlerinin Görüşlerini Belirleme Anketi oluşturulmuştur. Kapsam geçerliliğinin sağlanması için Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim elemanlarından oluşan 10

uzmanın görüşüne sunulmuş, gerçek alanda çalışıp çalışmadığının tespiti için çalışma evreniyle aynı özellikteki 8 bilgisayar formatör öğretmeni ile pilot uygulama yapıldıktan sonra gerekli düzeltmeler yapılarak çalışma evrenine uygulanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 15.0.0 (Statistical Package for the Social Sciences) programı kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistiklerden yararlanılarak sayı ve yüzdeler hesaplanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre bilgi teknolojisi sınıfları daha çok bilgisayar eğitimi amacıyla kullanılmakta, bilgi teknolojisi sınıfları ders dışı zamanlarda ve bilgisayar destekli eğitim amacıyla yeterince kullanılmamaktadır. Okullarda bulunan Bilişim Teknolojisi Sınıfı sayıları, sınıflardaki bilgisayar sayıları öğrenci sayıları dikkate alınmadan düzenlenmektedir. Bilgi teknolojisi sınıflarının nem, ısıtma, aydınlatma, temizlik, havalandırma düzeyleri, yerleşim düzenleri, internet bağlantı hızları ve kapasiteleri bilgisayar formatör öğretmenlerince öğretim için yeterli bulunmakla birlikte bu sınıflardaki eğitim yazılımları bilgisayar formatör öğretmenlerince öğretime uygun görülmemektedir.

Araştırma sonuçlarından yola çıkılarak bilgisayar öğretim programlarının güncellenmesi, bilgi teknolojisi sınıflarından bilgisayar destekli eğitim amacıyla daha fazla yararlanılması, yeni eğitim yazılımlarının hazırlanması, sınıfların ders dışı zamanlarda da kullanıma açılması, sınıfların kurulmasında okulların öğrenci sayılarının dikkate alınması, bilgisayar ders saatlerinin artırılması, bilgisayarların günün koşullarına göre yenilenmesi, teknik personel görevlendirilmesi, internet hızı ve kapasitesinin güçlendirilmesi konularında önerilerde bulunulmuştur.

Orhan ve Akkoyunlu (2003) Eğitici Bilgisayar Formatör (Master) Öğretmenlerin Profilleri ve Uygulamada Karşılaştıkları Güçlüklere İlişkin Görüşleri başlıklı araştırmalarında eğitici bilgisayar formatör öğretmenlerin profillerini belirlemeyi ve onların uygulamada karşılaştıkları güçlüklere ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Araştırmada betimsel yöntem kullanılmıştır. Araştırma grubunu Ocak-Mart 2003 tarihlerinde anakara Bilimsel Teknik Araştırma Vakfı'nda düzenlenen Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmen Eğitimi Kursuna Türkiye'nin her bölgesinden gelen ve

1985 yılından bu yana bu konuda devam eden hizmet içi eğitim kurslarına katılan öğretmenler arasından kurs için sınavla seçilmiş 240 öğretmenin 182'si oluşturmaktadır.

Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen Bilgi Toplama Formu kullanılmıştır. Araştırmadan öğretmenlerin bir kısmının eğitim almalarına rağmen formatör öğretmen olarak çalışmadıkları, kurslara gönüllü olarak katıldıkları, edindikleri bilgi birikiminden yeterince yararlanmadıkları, aldıkları eğitimin yöneticileri ile zaman zaman çatışmalara sebep olduğu, kurumlarındaki formatör öğretmen sayılarının az olduğu, aldıkları eğitimden doyum sağladıkları ve olumlu ilişkiler kurdukları sonuçları çıkarılmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre formatör öğretmenlerin bilgisayar alt yapısına sahip okullara tayin edilmeleri, eğitim sonrası sadece bilgisayar formatör öğretmeni olarak görevlendirilmeleri, okullarındaki mevcut öğretmen sayısına göre birden fazla formatör öğretmen olmasına dikkat edilmesi, teknik eleman sayısının artırılması, okul yöneticilerinin belirli aralıklara eğitime alınması yönünde önerilerde bulunulmuştur.

Türkhan (2008) Milli Eğitim Bakanlığı'nın Bilgisayar Eğitimi Uygulamalarında Verilen Uzaktan Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesi başlıklı araştırmasında Uzaktan Hizmet İçi Eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerini ölçülmeyi, çeşitli değişkenlere göre incelemeyi ve karşılaştırmayı amaçlamıştır. Araştırmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma evreni İstanbul ili Avrupa Yakasındaki genel ve özel liselerde çalışan farklı branşlardaki 2007-2008 eğitim-öğretim yılında, görev yapan öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini, İstanbul ili Avrupa Yakasında görev yapan farklı branşlarda çalışan 208 öğretmen oluşturmaktadır.

Verilerin toplanmasında anket formu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS istatistik programı kullanılarak tablolar oluşturulmuş ve yorumlanmıştır.

Araştırmada erkek öğretmenlerin bayan öğretmenlere göre teknolojiyi kullanma konusunda daha istekli oldukları, Milli Eğitim Bakanlığı'nın bilgisayar eğitimi uygulamalarında verilen uzaktan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesine ilişkin öğretmenlerin bu çalışma hakkında fazla bilgilendirilmedikleri, istekli olarak çalışmaya katılmadıkları, öğretmenlerin önemli bir kısmının bilgisayarının olmaması ve internete bağlanma konusunda sorun yaşamaları ve bu gibi nedenlerden dolayı genelde öğretmenlerin anket sorularına kararsızım düzeyinde katıldıkları görülmüştür.

Elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak, hizmet içi eğitimlere süreklilik kazandırılması, eğitim düzeylerinin yukarı çekilmesi, uzaktan eğitim sisteminin sürekli olarak bilimsel araştırmalar ve teknolojik yeniliklerle beslenip geliştirilmesi, programlara katılımın gönüllülük esasına dayanması, eğitimlerin birbirini tamamlayıcı özellikte olması, deneysel araştırmalar yapılarak eğitimlerin hazırlanması, uzaktan eğitim uygulamalarının yaygınlaşması için gerekli olanakların sağlanması yönünde önerilerde bulunulmuştur.

Toruş (2010) Bilişim Teknoloji Formatör Öğretmenlerinin Bilişim Teknoloji Sınıflarında Karşılaştıkları Sorunları Yönetebilme Becerisi başlıklı araştırmasında Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin Bilişim Teknoloji Sınıflarında Karşılaştıkları Sorunları Yönetebilme Becerisini ortaya koymayı ve çeşitli değişkenlere göre (cinsiyet, yaş, branş, hizmet yılı, öğretim düzeyi, öğretmenlerin dersine girdikleri sınıflar, hizmet içi eğitim sayısı, BT Sınıflarını kullanma, BT Sınıflarının olanakları) değişip değişmediğini sınınamayı amaçlamıştır.

Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evreni İstanbul İli Kadıköy İlçesindeki İlköğretim Genel Müdürlüğü'ne bağlı Bilişim Teknoloji Formatör öğretmeni ve Bilişim Teknoloji sınıfı bulunan 14 farklı ilköğretim okulunda görev yapan öğretmenlerden oluşmaktadır. Örneklemini ise İstanbul İli Kadıköy İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ilköğretim okullarında görev yapmakta olan ve araştırmaya tesadüfi (random) olarak katılan 275 öğretmen oluşturmuştur.

Veri toplama aracı olarak üç bölümden oluşan anket formu kullanılmıştır. Anket yöntemi ile toplanan veriler SPSS 15.0.0 paket programı kullanılarak çözümlenmiş ve tablolar oluşturulmuştur.

Araştırma sonucunda Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin çalıştıkları kurumlarda bilişim teknolojilerinin etkin kullanılmasında önemli bir rol oynadığı, Bilişim Teknoloji Sınıflarını öğretmenlerin eğitim amaçlı kullanmaları için tüm donanım ve yazılımların hazır ve çalışır durumda bulundurmalarını sağladıkları görülmüştür. Ayrıca cinsiyet, yaş, branş, hizmet yılı, öğretim düzeyi, öğretmenlerin dersine girdikleri sınıflar, hizmet içi eğitim sayısı, BT Sınıflarını kullanma, BT Sınıflarının olanakları değişkenlerinin tümünde; Bilişim Teknoloji Formatör Öğretmenlerinin Bilişim Teknoloji Sınıflarında Karşılaştıkları Sorunları Yönetebilme Becerisine ilişkin olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Araştırmada elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak öğretmen adaylarına sınıf yönetimi becerileri kazandırılırken verilecek ders programlarının yeniden düzenlenmesi, öğrenci bilgisayarlarının yönetimini sağlayan yazılımlarla ilgili hizmet içi eğitimler verilmesi, BİTEFÖ'nin sorunlarıyla ilgili araştırma yapılması, tüm branş öğretmenlerinin BT sınıflarını kullanmaya teşvik edilmesi, öğretmenlerin bilişim teknolojileri ile ilgili hizmet içi eğitim seminerlerine katılmaları, BİTEFÖ'nin geçici görevlendirme yerine bu öğretmenlere kadro verilerek kalıcı pozisyon sağlanması, BT sınıflarının donanım ve yazılımlarının belirli aralıklarla yenilenmesi konularında önerilerde bulunulmuştur.

Ergişi (2005) Bilgi Teknolojilerinin Okulda Etkin Kullanımı ile İlgili Okul Yöneticilerinin Teknolojik Yeterliliklerinin Belirlenmesi: Kırıkkale İli Örneği başlıklı araştırmasında bilgisayar laboratuvarı ve kesintisiz internet erişim olanakları bulunan ilk ve ortaöğretim okullarında görev yapan yöneticilerin, bilgi çağının gereklerinden olan bilgi teknolojilerinin kullanımı konusundaki ilgi ve yeterliklerini ortaya çıkarmak; okulda bilgi teknolojilerinin geliştirilmesi ve okuldaki tüm hizmet alanlarına yaygınlaştırılması, okuldaki personelin teknoloji kullanımı konusunda gelişmeleri için gerekli ortamın sağlanması boyutlarında etkin rol oynayıp oynamadıklarını belirlemeye çalışmıştır. Tarama modelinde yapılmış bir araştırmadır. Araştırma 2004-2005 öğretim yılında Kırıkkale ilinde bilgisayar laboratuvarı ve kesintisiz internet erişimi bulunan ilk ve

ortaöğretim kurumlarında görev yapan okul müdürleri ve müdür yardımcıları üzerinde yapılmıştır. Örneklem seçimi tesadüfi olarak yapılmıştır. Kırıkkale ilinde 21 ilköğretim okulu ile 15 ortaöğretim okulunda görev yapan 36 müdür ve 72 müdür yardımcısı araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Uygun veri toplama aracının geliştirilebilmesi için daha önce yapılmış yerli ve yabancı araştırmalardan ve makalelerden yararlanılmıştır. Oluşturulan veri toplama aracında uzman görüşleri alındıktan sonra gerekli düzeltmeler yapılmış güvenilirliğini belirlemek amacıyla 10 okuldaki yöneticilere ön uygulama yapılmıştır. Toplanan verilerin analizinde SPSS10.0 paket programı kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre okul yöneticileri bilgisayar ve diğer bilgi teknolojilerini tanıma ve kullanabilme boyutu ile ilgili becerileri çoğu zaman sergileyebilmektedirler. Araştırmaya göre ortaöğretim okul yöneticilerinin teknolojik yeterlilikleri ilköğretim okul yöneticilerine göre daha iyi düzeydedir. Ayrıca müdür yardımcılarının teknolojik yeterlilik düzeyi okul müdürlerine göre daha yüksektir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda yöneticilerin bilgi ve yeterlilik düzeylerinin artırılması için mahalli hizmet içi kurslar açılması, teknolojik liderlik seminerleri verilmesi, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ders müfredatlarına uygun eğitim yazılımı üretilmesi gibi önerilerde bulunulmuştur.

Gürer (2005) Bilgi Teknolojisi Sınıflarında Denetim başlıklı araştırmasında İlköğretim Müfettişlerinin ve formatör öğretmenlerin Temel Eğitim Programı kapsamında bulunan BT sınıflarının denetimine ilişkin görüş ve önerilerini tespit ederek BT sınıflarının denetiminde dikkat edilecek kriterleri belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma evrenini Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nde görev yapan 19 ilköğretim müfettişi ve Bolu ilinde ilköğretim okullarındaki BT sınıflarından sorumlu olan 54 formatör öğretmen oluşturmaktadır. Müfettişlerin seçiminde ölçüt örnekleme yöntemi, formatör öğretmenlerin seçiminde ise seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak 10 ilköğretim müfettişi ve 10 formatör öğretmen örneklem olarak belirlenmiştir.

Verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmış olup toplanan veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir.

Araştırmada toplanan verilerin çözümlenmesiyle ilköğretim müfettişlerinin aylık çalışma raporlarında BT sınıflarının kullanımına yönelik rehberlik çalışmasına yer vermek zorunda oldukları hale yapmadıkları, rehberliğe yönelik görevlerini yeterince yerine getiremedikleri, BT sınıfları ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıkları için derslerinde bilgi ve iletişim teknolojileri araçlarını kullanan öğretmenlerin denetiminde yetersiz kaldıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda müfettişlerin eğitimde teknoloji kullanımı konusunda yetiştirilmesi, hizmet içi eğitimler verilmesi, müfettişlerin eğitimde teknolojiyi kullanmaları için öğretmenleri teşvik etmeleri, teknolojinin nasıl kullanılacağı ile ilgili bilgi vermeleri önerilerinde bulunulmuştur.

Çatmalı (2006) Gelecek İçin Eğitim Hizmet İçi Eğitim Kursunun Değerlendirilmesi başlıklı araştırmasında Gelecek İçin Eğitim Hizmet İçi Eğitim kurslarının etkililiği değerlendirmiştir. Araştırma evrenini Milli Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Daire Başkanlığı tarafından açılan kurslara katılan kursiyer öğretmenler oluşturmaktadır. Örnekleme ise 2005-2006 eğitim-öğretim yılında Balıkesir ve Bursa illerinde açılan kurslara katılan 6 formatör öğretmen ve 61 kursiyer öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin toplanması için anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formları geliştirilmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler için içerik analizi, anketlerden elde edilen verilerin analizi için ise SPSS paket programı kullanılmıştır.

Araştırma verilerinin çözümlenmesiyle kursiyerlerin hazır bulunuşluk seviyesinin yeterli olmadığı, kurs kitabının kursiyer bilgi düzeyine göre ağır olduğu, kurs için gerekli programların yüklenmesi ve çalıştırılmasında sorunlar yaşandığı, kurs süresinin yeterli fakat veriliş zamanının yanlış olduğu, kurs formatör öğretmenlerinin alan bilgisinin yeterli olduğu, kursiyer öğretmenlerin araç-gereç, doküman ve laboratuvar şartları açısından kursu yeterli gördükleri sonuçlarına ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak kursiyerlerin hazır bulunuşluk düzeylerini arttırmak için önceden bilgisayar ve internet kullanım kursunun düzenlenmesi, kurs öncesi seviye tespit sınavı yapılarak

grupların bu sınava göre belirlenmesi, eğitimlerin sayısının artırılması, bilgisayar ve donanım eksiklerinin giderilmesi, kurs kitabının yeniden düzenlenmesi, kurs zamanlarının ve sürelerinin yeniden ayarlanması konularında önerilerde bulunulmuştur.

Usta ve Korkmaz (2010) Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Yeterlikleri ve Teknoloji Kullanımına İlişkin Algıları ile Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları başlıklı araştırmalarında öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumları ve bilgisayar yeterlikleri ile teknoloji kullanımına karşı tutumları arasında nasıl bir ilişki olduğunu belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma tarama modelinde yürütülmüş betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı ikinci sınıfında öğrenim görmekte olan 62 kız ve 44 erkek olmak üzere toplam 106 öğrenci oluşturmuştur.

Verilerin toplanmasında Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği (Çetin, 2006), Teknoloji Algı Ölçeği (Tınmaz, 2004) ve Bilgisayar Yeterlik Ölçeği (Tınaz, 2004) kullanılmıştır. Verilerin analizinde frekans, yüzde, kay-kare, Pearson korelasyon, t-testi, tek yönlü varyans analizi ve post-hoc analizleri kullanılmıştır.

Araştırmadan elde edilen verilerden yola çıkılarak öğretmen adaylarının eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin algılarının olumlu yönde olduğu, bu olumlu algı düzeyinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediği, teknoloji okur-yazarlık düzeyleri arttıkça teknoloji kullanımına yönelik olumlu tutumlarının da arttığı sonuçları çıkarılmıştır.

Kore Eğitim Gelişim Enstitüsünden Miheon Jo'nun 1994 senesinin Aralık ayında kaleme aldığı araştırmanın amacı, Kore okullarındaki yönetim ve öğretim için bilgisayar kullanımının mevcut durumunun değerlendirilmesidir. 1994 yılının aralık ayında yapılan anket rasgele 300 okula gönderilmiştir. Ulaşılan veriler 182 okuldan sadece % 6'sında bilgisayar sınıfı bulunmadığı yönündedir. Kırsal kesimdeki okulların çok daha az bilgisayar fırsatlarına sahip oldukları görülmüştür. Ankete katılan öğretmenlerin birçoğu okul yönetiminin ve velilerin kendilerini bilgisayar eğitimi konusunda

desteklemediklerini, ayrıca bilgisayar konusundaki hizmet içi eğitimlerin yetersiz kaldığını ifade etmişlerdir (Aktaran: Altun 2007, s.15).

Gür, Özoğlu ve Başer (2010) Okullarda Bilgisayar Teknolojisi Kullanımı ve Karşılaşılan Sorunlar başlıklı araştırmalarında devlet okullarında bilgisayarın kullanım amaçlarını, ne sıklıkla kullanıldığını, teknolojinin eğitimde kullanımını engelleyen nedenleri açığa çıkarmayı hedeflemişlerdir. Araştırma nitel ve nicel verileri toplamaya dönük betimsel bir çalışmadır. Araştırma Ankara ilinde 10'u lise ve 33'ü ilköğretim olmak üzere 43 okuldan 381 öğretmen üzerinde yapılmıştır.

Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen anket ve gözlem formu kullanılmıştır. Anket soruları hazırlanırken uzman görüşleri alınmış güvenilirliğini test etmek için ön test uygulanmış ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Toplanan verilerin istatistiksel çözümlenmesinde SPSS 16.0 paket programı kullanılmıştır.

Verilerin çözümlenmesiyle okulların çoğunda bilgisayar sayısı ve internet bağlantısı konusunda ciddi bir sorun yaşamadıkları, öğretmenlerin çoğunun bilgisayarı daha çok yazı ve rapor yazma, e-posta veya haber okuma amacıyla kullanmakta olduğu, bilgisayarın eğitime yönelik ve yaratıcı yönlerinin pek kullanılmadığı, öğrencilerin bilgisayarı daha çok eğlenmek ve vakit geçirmek amacıyla kullandığı, öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitim hakkında yeterince bilgi sahibi olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda eğitim teknolojilerine yatırım yapıldığı zaman teknik desteğin sağlanması, bilgisayarın eğlenme veya oyun amaçlı değil eğitim amaçlı kullanılması, öğretmenlerin teknolojiyi dersleriyle bütünleştirmeleri konularında önerilerde bulunulmuştur.

Çağıltay, Çakıroğlu ve diğerleri (2001) Öğretimde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri başlıklı araştırmalarında öğretmenlerin bilgisayarların öğretimde kullanımına ilişkin görüşlerini, bilgisayarı öğretimde nasıl kullandıklarını, bilgisayarın öğretime entegrasyonu konusundaki problemlerini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Çalışma niceliksel veriler kullanılarak hazırlanan 95 sorudan oluşan anket yardımıyla toplanmıştır. Araştırma örneklemini Ankara, İstanbul ve Denizli illerinde rastgele seçilen

25 okulda görev yapan 202 öğretmen oluşturmaktadır. Elde edilen veriler betimsel istatistik yöntemleri kullanılarak çözümlenmiştir.

Araştırma verilerin çözümlenmesiyle öğretmenlerin sınıflarda bilgisayar kullanımı konusunda olumlu inanışlara sahip oldukları görülmüştür. Öğretmenler sınıflarında bilgisayar kullanımı konusunda yeterli bilgisayar olmaması, öğretim programının uygun olmaması, öğretmenlerin bu konuda eğitimlerinin yetersiz olması gibi endişelerini de belirtmişlerdir. Malzeme yetersizliği ve öğretmen eğitimi en önemli problemler olarak tespit edilmiştir.

Araştırmacılar elde ettikleri sonuç doğrultusunda öğretmenlerin bilgisayar kullanımı konusunda eğitilmesi, okulların eğitim teknolojileri konusunda uzman kişiler tarafından desteklenmesi, öğretim programlarının yeniden düzenlenmesi, internet ortamından hizmet içi eğitimler verilmesi gibi önerilerde bulunmuşlardır.

Cüre ve Özdener (2008) Öğretmenlerin Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) Uygulama Başarıları ve BİT'e Yönelik Tutumları başlıklı araştırmalarında öğretmenlerin BİT uygulamaları konusunda ne kadar başarılı olduklarını belirlemeyi ve BİT'e yönelik tutumlarını incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma grubunu İstanbul ve Kocaeli illerinde görev yapan 163 öğretmen oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen BİT uygulama sınavı ve BİT'e yönelik tutumlarını ölçmek için Karaoğlan ve arkadaşları tarafından geliştirilen tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS paket programı kullanılmıştır.

Araştırmadan elde edilen verilerin çözümlenmesiyle öğretmenlerin BİT uygulamaları konusunda önemli eksiklerinin olduğu, en başarısız oldukları uygulamanın eğitsel yazılımlar olduğu, öğretmenlerin BİT'in eğitimde kullanımına yönelik genel tutumlarının olumlu olduğu, kalabalık sınıflarda BİT'den yararlanmanın zor olduğu, BİT'i kullanmanın sorumluluklarını artırdığını düşündükleri, öğretmenlerin BİT uygulama başarı puanları ile BİT'e yönelik tutum puanları arasında yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak öğretmenlerin derslerde bilgisayarı kullanarak öğrencilere model olması, MEB tarafından öğretmenlere BİT'i sınıfta nasıl kullanacakları ve derslerine nasıl entegre edebilecekleri konusunda ve eğitsel yazılımlarla ilgili hizmet içi eğitim verilmesi konularında önerilerde bulunulmuştur.

O'Donnell (1996) ise, bilgisayarların okullara girdiğini fakat sınıflara giremediğini belirtmektedir. Bilgisayarın okullarda daha çok bilgisayar okuryazarlığı, basit araştırmalar ve yönetim amaçlı kullanıldığını, sınıflarda ise öğretimi destekleyici olarak çok kullanılmadığını söylemektedir. Bunun en önemli nedeninin, öğretmenlerin bu teknolojileri dersleriyle nasıl bütünleştireceklerini bilmemelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir (Aktaran: Altun 2007, s.15).

Türk (2008) Bilgisayar Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliliklerini Çalışma Ortamlarında Kullanabilirliklerinin Değerlendirilmesi başlıklı araştırmasında bilgisayar öğretmenlerinin mesleki yeterliliklerini görev yaptıkları okullardaki çalışma ortamlarında kullanma/kullanmama düzeylerini ve nedenlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Konuyla ilgili literatür taraması yapıldıktan sonra araştırma ile ilgili veriler Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan geçerlik ve güvenirlik çalışmaları önceden yapılmış anket yoluyla toplanmıştır. Araştırma evreni resmi okullarda görev yapan Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi mezunu bilgisayar öğretmenlerinden oluşmaktadır. MEB merkezi veri tabanında mail adresleri kayıtlı bulunan 581 BÖTE (Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi) mezunu öğretmene ulaşılmış. 207 anket değerlendirmeye alınmıştır. Toplanan verilerin çözümlenmesi aritmetik ortalama, standart sapma ve yüzde kullanılarak yapılmıştır.

Toplanan verilerin çözümlenmesi ile bilgisayar öğretmenlerinin teknolojik kavramlar ve uygulamalar alanında, öğretme ortamlarının tasarımında, öğretme-öğrenme program alanında, mesleki gelişim alanında mesleki yeterliliklere sahip oldukları, ancak çeşitli eksiklikler nedeniyle bazı mesleki yeterliliklerini kullanamadıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan hareketle mesleki yeterliliklerini yaşamları boyunca kullanmaları ve geliştirmeleri için sürekli hizmet içi eğitimlerin düzenlenmesi, teknolojik alt yapının düzeltilmesi ve belirli bir standardın sağlanması konularında önerilerde bulunulmuştur.

Doğan (2010) İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yönetici ve Bilişim Teknolojisi Formatör Öğretmenlerinin Mevcut BTÖ (Bilgisayar Temelli Öğretim) Uygulamasına İlişkin Görüşleri: Karabük İli Örneği başlıklı araştırmasında Karabük İl ve İlçe Merkezlerindeki İlköğretim Okullarında görev yapan yönetici ve Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin mevcut BTÖ uygulamasına ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma evrenini 2008-2009 öğretim yılında Karabük İl ve İlçe Merkezlerine bağlı 70 ilköğretim okulunda görev yapan 140 yönetici ve 38 bilişim teknolojileri formatör öğretmeni oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşıldığından örneklem alınmamıştır. Verilerin toplanması için anket soruları araştırmacı tarafından oluşturulmuş, uzman görüşleri alınarak gerekli düzeltmeler ve güvenilirlik analizi yapıldıktan sonra uygulanmıştır. Toplanan verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır.

Toplanan verilerin analizi ile BT sınıflarının eğitimde daha etkili kullanılabilmesi için Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerine ihtiyaç olduğu, Okul Müdürlüklerine Bilişim Teknolojileri Öğretmenliği norm kadrosunun verilmesi gerektiği, ihtiyaçlar belirlenirken Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin görüşlerinin alınması gerektiği, formatörlük eğitiminin gerekliliği, formatör öğretmenlerin BT alanında yenilikleri takip edebilmelerinin gerekliliği, Bilişim Teknolojileri Öğretmeni seçimi için BT alanına özel bir sınavın yapılması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara dayanarak her okulda en azından bir Bilişim Teknolojileri Öğretmeni bulundurulması, onlara kadro verilmesi, eğitim ihtiyaçlarında görüşlerinin alınması, Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin BT alanında mahalli hizmet içi eğitim vermelerinin ve yenilikleri takip etmelerinin sağlanması konularında önerilerde bulunulmuştur.

Yılmaz (2007) Sınıf Öğretmeni Yetiştirmede Teknoloji Eğitimi başlıklı araştırmasında sınıf öğretmenlerinin öğretim faaliyetleri sırasında teknolojik araç ve gereçlerden ne derecede yararlandıklarını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma tarama yöntemi kullanılmıştır. Yapılan literatür taramasında sınıf öğretmenlerinin eğitim teknolojilerinden yararlanma konusunda ciddi eksiklerinin olduğu, bu sebeple eğitim fakültelerinde okutulan Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme Dersine gereken önemin verilmesi gerekliliği, hatta ders sayısının arttırılabileceği görüşleri ortaya konmuştur. Ayrıca öğretmenlerin teknolojik araç-gereç kullanımına karşı olumsuz tutumları varsa bunların giderilmesi gerektiği, yaşamları boyunca teknolojik gelişmeleri takip edebilmeleri için öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim kurslarının açılmasının yararlı olacağı da belirtilmiştir.

Honey'in (2005) Kırsal Kesimdeki İlköğretim Öğretmenlerinin Bilgisayar Laboratuvarlarını Kullanımı adlı araştırmasında bilgisayar laboratuvarlarının mevcut kullanımını ve yararlarını belirlemek, bilgisayar laboratuvarlarının kullanımını etkileyen değişkenlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma Illinois'deki kırsal ilköğretim okullarında bilgisayar laboratuvarlarını kullanan 138 sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada verilerin toplanması için anket tekniği kullanılmıştır. Araştırmada sonucunda öğretimsel yeterlik, bilgisayar uygulamalarına ilişkin yeterlik ve bilgisayar laboratuvarının kullanım zamanı arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu bulgu doğrultusunda, bilgisayara ilişkin öğretim ve uygulama yeterliğine ilişkin kendilerini rahat hisseden sınıf öğretmenlerinin, bilgisayar laboratuvarında daha fazla zaman geçirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, özellikle teknoloji öğretmeninden destek alan sınıf öğretmenlerinin bilgisayar laboratuvarını daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bir diğer bulgusuna göre ise, bilgisayar laboratuvarını kullanan ve kullanmayan sınıf öğretmenlerinin öğretim ve bilgisayar uygulama becerilerine yönelik algıladıkları yeterlik seviyelerinde de anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Bu bulguya göre, bilgisayar laboratuvarını kullanmayan öğretmenlerin kendilerini öğretimsel ve teknolojik açıdan daha az yeterli ve eğitilmiş algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara ek olarak, araştırmada sınıf öğretmenlerinin öğretim amaçlı derslerde bilgisayar kullanılması ile yazılım ve donanım sorunlarının giderilmesi ve bilgisayar laboratuvarında sınıf yönetimi konularında eğitime gereksinimleri olduğu belirlenmiştir (Aktaran: Dirisağlık 2005, s.48).

Yelken (2009) İlköğretim Müfettişleri ve Formatör Öğretmenlerin Öğretim Programlarında Yer Alan Etkinliklerle İlgili Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri Konusunda Görüşleri başlıklı araştırmasında ilköğretim öğretim programlarında yer alan etkinlikler ile ilgili öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları ve çözüm önerilerini müfettiş ve formatör öğretmenlerin görüşlerine göre tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma evrenini 2008 döneminde hizmet içi eğitim alan müfettiş ve formatör öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini ise bu dönemde hizmet içi eğitim alan 411 müfettiş ve 181 öğretmen oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından hazırlanan, uzman görüşü alınan ve güvenilirliği test edilen anketler kullanılmıştır. Toplanan verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır.

Verilerin analiz edilmesiyle elde edilen sonuçlar: İlköğretim müfettişlerine göre etkinlikler zaman almaktadır, öğretmenlerin çoğu eve ödev olarak vermektedir, öğretmenlerin bazıları öğretmen kılavuz kitabındaki etkinlikleri aynen uygulamaktadır, yeni etkinlik oluşturulamamaktadır, kazanım ve etkinlikler arasında anlamlı bir ilişki yoktur, değerlendirmeler yeterince açık değildir, öğretmen merkezli etkinlikler tercih edilmektedir, hizmet içi eğitime ihtiyaç vardır. Öğretmenlere göre etkinlikler kalabalık sınıflar için uygun değildir, etkinlikler çok zaman almaktadır, etkinlik tasarlama becerileri yeterli değildir, öğretmenler kılavuzu aynen uygulamayı zorunluluk olarak kabul etmektedirler, öğretmen merkezli eğitimden vazgeçilmemektedir, öğretmenlerde etkinlik düzenleme konusunda isteksizlik vardır, etkinlik değerlendirmesi zaman alır ve genelde yapılmaz.

Araştırma sonuçlarına dayanılarak öğretmenlerin etkinlikler hakkında ve materyal geliştirme alanında hizmet içi eğitim almaları, eğitim fakültelerinde etkinlik merkezli eğitim yapılması, okullardaki altyapı ve teknolojik araçların yetersizliklerinin giderilmesi, öğretmen görüşlerinin alınması, her ilde etkinlik oluşturma konusunda rehberlik birimleri oluşturulması yönünde önerilerde bulunulmuştur.

Çalınfidan (2007) İnternete Dayalı Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Hizmet İçi Eğitim Yöntemiyle Bilgisayar Eğitimi Hakkında Öğretmen Görüşleri: Tuzla Örneği başlıklı

araştırmasında sınıf ve branş öğretmenlerinin “Uzaktan Hizmet İçi Eğitim Yöntemiyle Öğretmenlerin Bilgisayar Eğitimi” programına ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma nitel bir araştırma olup amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2006-2007 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Tuzla ilçesindeki ilk ve orta öğretim okullarında görev yapan sınıf ve branş öğretmenleri oluşturmuştur. Örneklem seçimi ise İstanbul ili Tuzla ilçesindeki okullardan amaçlı örnekleme yöntemi ile yapılmıştır. Verilerin toplanmasında on açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. 4 okula 120 görüşme formu gönderilmiş bunlardan sadece 70’i geri dönmüştür. Toplanan verilerin analizinde katılımcıların görüşme formuna verdikleri cevapla çözümlenmiştir.

Araştırmada programa katılan öğretmenlerin internete dayalı uzaktan eğitime dair olumlu düşüncelere sahip oldukları, programı uygulanabilir ve anlaşılır buldukları, bazı öğretmenlerin programı açarken ve bilgisayar kullanımı konusunda sorun yaşadıkları, uygulama gerektiren konuların öğretiminde anında sorup cevap bulmayı, sınıf ortamında bir eğitici tarafından ders dinleyerek öğrenmeyi tercih ettikleri sonuçları elde edilmiştir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara dayanarak teknik alt yapı eksikliklerinin giderilmesi, internetin avantajlarının ve yüz yüze eğitimin etkin özelliklerinin birleştirilmesi ve yeni programlar oluşturulması, eğitimlere gönüllü kişilerin alınması yönünde önerilerde bulunulmuştur.

Gürol, Yavuzalp ve Çelik (2008) Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenlerinin Uygulamaya İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi başlıklı araştırmalarında ülke genelindeki tüm EBFÖ (Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmeni)’lerin mevcut uygulamaya ilişkin görüşlerini tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma evrenini 2007-2008 eğitim-öğretim yılında MEB onayı ile Milli Eğitim Müdürlüklerine görevlendirilmiş 552 EBFÖ oluşturmaktadır. Örneklem ise evrenin tamamıdır. Veriler araştırmacılar tarafından hazırlanıp uzman görüşleri alınarak hazırlanmış anket formları ile toplanmıştır. Toplanan verilerin analizinde SPSS v.15 paket programı kullanılmıştır. Veriler aritmetik ortalama, frekans, yüzde, t-testi ve varyans testleri kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırmada elde edilen verilere göre EBF'lerin kadrolu hale getirilmesi, fiilen derse girmediklerinden maddi kayıplarının düzeltilmesi için gerekenlerin yapılması, görev ve sorumlulukların günümüz Őartlarına uygun hale getirilmesi, yöneticilerin BT alanında bilgi sahibi olmadıklarından ve EBF'lerin görev ve sorumluluklarını iyi bilmediklerinden kaynaklı sıkıntılar yaşandığı, eğitilmelere görüşleri alınmadan ağrıldıkları, BT ile ilgili yeni bir birim oluşturularak bu birim bünyesinde görev yapmak istedikleri, sadece bilgisayar ğretmenlerinin EBF olması gerektiği, yönünde sonuçlar elde edilmiştir.

Araştırma sonuçlarına dayanılarak EBF'lerinin kadrolu hale getirilmesi, İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinde bilişim teknolojileri ile ilgili yeni bir birim oluşturulması, görev ve sorumlulukları hakkında bilgilendirilmeleri, denge tazminatı almalarının sağlanması, BT alanında yapılacak hizmet içi eğitimleri EBF'lerin planlaması ve düzenlemesine olanak sağlayacak Şekilde yönergenin düzenlenmesi, yabancı dil eğitimi verilmesi, kurslara zorunlu değil kendi istekleri doğrultusunda alınmaları yönünde önerilerde bulunulmuştur.

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve toplanan verilerin çözümlenmesinde yararlanılan istatistiksel yöntem ve teknikler hakkında bilgi verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada MEB Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının etkin olarak uygulanıp uygulanmadığının belirlenmesi amacıyla betimsel tarama modeli kullanılmıştır.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2010, s.77).

Eğitim alanındaki araştırmada, en yaygın betimsel yöntem tarama çalışmasıdır, çünkü araştırmacılar bireylerin, grupların ya da (bazen) fiziksel ortamların (okul gibi) özelliklerini (yetenekler, tercihler, davranışlar vb) özetler (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2010, s.21). Bu çalışma, tarama modelinde gerçekleştirilmiş betimsel bir araştırmadır. Betimsel araştırmalar, genelde verilen bir durumu aydınlatmak, standartlar doğrultusunda değerlendirmeler yapmak ve bunun yanı sıra mevcut olaylar arasındaki olası ilişkileri ortaya çıkarmak için yürütülür. Betimsel araştırmalarda asıl amaç; incelenen durumu etraflıca tanımlamak ve açıklamaktır (Çepni, 2007, s.34).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Ankara ilinde görev yapan 572 Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni arasından Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programına katılan 214 Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmeni oluşturmaktadır.

Araştırmada evrenin tamamına ulaşılmamasına rağmen anket 170 kişi tarafından cevaplandırılmıştır.

3.3. Veri Toplama Tekniği

Araştırmada MEB Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının etkin olarak uygulanıp uygulanmadığının tespiti için ilk aşamada literatür taraması yapılarak elde edilen bulgular ve Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı araştırmanın teorik kısmı ile ilgili verileri ve dayanakları oluşturmuştur.

Araştırmayla ilgili bulguların toplanabilmesi için Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerine sorulmak üzere anket soruları hazırlanmış ve hazırlanan bu anket soruları gerek birebir görüşme ile gerekse çeşitli iletişim araçlarından yararlanılarak uygulanmıştır.

Veri toplama aracı olarak hazırlanan anket soruları 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler ile eğitim bilgileri, ikinci bölümde alınan eğitim ile ilgili bilgiler, üçüncü bölümde ise öğretmen görüşlerine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

3.4. Veri Toplama Aracı

Uygulama alanındaki gözlemlerin ölçme aracına verdikleri cevapların geri dönüşünden sonra bilgisayarda bir veri tabanı oluşturulmuştur. Verilerin çözümlenmesinde ise ilgili istatistiksel paket programdan yararlanılmıştır.

Çalışma için hazırlanan anketin güvenilirliğini değerlendirmek amacıyla, anket formunda yer alan, öğretmenler tarafından BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelerle ilişkin beşli likert tipi ölçeğin güvenilirliği araştırılmış ve yapılan analiz sonucunda güvenilirlik katsayısı (cronbach alpha) 0.976 olarak saptanmıştır. Güvenilirlik katsayısının 1'e yakın bir değer olması ölçme aracındaki tüm soruların birbirleriyle tutarlılığını ve ele alınan oluşumu ölçmede türdeş olduğunu

göstermektedir (Özdamar, 2002). Dolayısıyla derlenen verilerin istatistikî çözümler için uygun olduğuna karar verilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında derlenen veriler; belirlenen amaçlar doğrultusunda, betimleyici istatistiklerden yararlanılarak ve çeşitli istatistiksel analizler (t Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi, Çoklu Karşılaştırma Testleri) kullanılarak çözümlenmiş ve yorumlanmıştır.

4. BULGULAR VE YORUM

4.1. Betimleyici İstatistikler

Bu bölümde, araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerinin ortaya konulması, öğretmenlerin eğitim öncesi/sonrası durum ve kazanımlarının değerlendirilmesi amacıyla betimleyici istatistiklerden, mutlak ve nispi frekanslardan yararlanılmıştır.

Tablo 2 ile araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerine ilişkin bulgular sunulmuştur. Buna göre, öğretmenlerin %61.2'si erkek ve %38.8'i kadın öğretmenlerden oluşmaktadır. Öğretmenlerin yaşlarının dağılımına ilişkin frekanslar incelendiğinde, örneklemin %38.8 ile çoğunluğunu 38 – 43 yaş aralığındaki öğretmenlerin oluşturduğu görülmüştür.

Tablo 2. Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

	Frekans (<i>f_i</i>)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	66	38.8
Erkek	104	61.2
Yaş Aralığı		
26 – 31	10	5.9
32 – 37	40	23.5
38 – 43	66	38.8
44 – 49	41	24.1
50 ve üstü	13	7.6

Tablo 3. Öğretmenlerin Mesleki Durumlarına Göre Dağılımı

	Frekans (fi)	Yüzde (%)
Mezun Olunan Program Düzeyi		
Ön lisans	6	3.5
Lisans	133	78.2
Yüksek Lisans	30	17.6
Doktora	1	0.6
Mesleki Kıdem		
5 yıl ve altı	8	4.7
6 – 10 yıl	14	8.2
11 – 15 yıl	56	32.9
16 – 20 yıl	57	33.5
21 – 25 yıl	19	11.2
26 yıl ve üstü	16	9.4
Görev Yapılan Okul Türü		
İlköğretim	82	48.2
Genel ortaöğretim	70	41.2
Mesleki ve teknik ortaöğretim	18	10.6
Branş		
Sınıf Öğretmenliği	35	20.6
Fen Bilimleri Grubu	34	20.0
Teknoloji Tasarım	29	17.1
Genel Yetenek Grubu (Resim, Müzik, Beden Eğt. vb)	19	11.2
Meslek Dersleri Öğretmeni	11	6.5
Yabancı Dil	10	5.9
Sosyal Bilimler Grubu	9	5.3
Matematik	8	4.7
Edebiyat	7	4.1
Felsefe Grubu	6	3.5
Din Kültürü	2	1.2

Tablo 3’de araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki durum ve özelliklerine ilişkin dağılımlar verilmiştir. Öğretmenlerin eğitim durumları incelendiğinde, lisans mezunu öğretmenlerin %78.2 ile temsil edildiği belirlenmiştir. Ayrıca, 11 – 20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %66.4 ile çoğunluğu oluşturduğu görülmüştür. Öğretmenlerin %48.2’sinin ilköğretim, %41.2’sinin genel ortaöğretim ve %10.6’sının mesleki ve teknik ortaöğretimde görev yaptığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin sırasıyla

%20.6 ve %20.0'sinin ise sınıf öğretmenliği ve fen bilimleri grubuna dahil olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4 ile sunulan frekans tablosuna göre öğretmenlerin, %91.2'si Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programına kendi isteği ile, %8.8'i ise yöneticinin isteği ile katıldığını belirtmiştir. Öğretmenlerin %58.2 ile çoğunluğu, eğitim programının Haziran ve Eylül seminer dönemlerinde düzenlenmesinin en uygun olacağı görüşüne sahiptir. Ayrıca, öğretmenlerin %7.1'i eğitim programı öncesi bilgisayar kullanım düzeyinin çok düşük olduğu, %62.9'unun ise orta düzeyde ve %29.4'ünün ileri düzeyde olduğunu düşünmektedir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programına Katılma Durumlarına, Programın Düzenlenme Zamanı Açısından Uygunluğuna, Programa Başlamadan Önceki Bilgisayar Kullanım Düzeylerine Göre Dağılımı

	Frekans (<i>f</i>)	Yüzde (%)
Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programına nasıl katıldınız?		
Kendi isteğimle	155	91.2
Yöneticinin isteğiyle	15	8.8
Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının düzenlenme zamanı açısından en uygun dönem nedir?		
Ders dönemi hafta sonları	4	2.4
Ders dönemi hafta içleri	29	17.1
Haziran ve Eylül seminer dönemleri	99	58.2
Yaz Tatili	38	22.4
Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programına başlamadan önceki bilgisayar kullanım düzeyiniz nedir?		
Hiç	1	0.6
Çok az	12	7.1
Orta düzeyde	107	62.9
İleri düzeyde	50	29.4

Tablo 5. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının Değerlendirilmesi

	<i>Hiç Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Tamamen Katılıyorum</i>		Ort.	Std. Sapma
	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>		
Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı katılımcılar açısından son derece faydalıdır.	4	2.4	6	3.5	7	4.1	70	41.2	83	48.8	4.31	0.891
Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı; katılımcıların mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmesini sağlamaktadır.	4	2.4	7	4.1	13	7.6	73	42.9	73	42.9	4.20	0.921
Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının teknik altyapısı son derece iyi hazırlanmıştır.	8	4.7	20	11.8	32	18.8	84	49.4	26	15.3	3.59	1.035
Eğitim etkinliğinin uygulanmasında kullanılan yöntem ve teknikler öğretimde etkili olmuştur.	6	3.5	9	5.3	24	14.1	95	55.9	36	21.2	3.86	0.931
Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı içerik açısından yeterlidir.	10	5.9	28	16.5	45	26.5	59	34.7	28	16.5	3.39	1.122
Programda belirlenen öğrenme alanları için ayrılan süre (180 saat) yeterlidir.	22	12.9	50	29.4	35	20.6	41	24.1	22	12.9	2.95	1.256
Eğitim etkinliğinin uygulanmasında, öğretici personel, eğitim için ayrılan süreyi verimli ve etkin olarak kullanmıştır.	7	4.1	8	4.7	25	14.7	79	46.5	51	30.0	3.94	1.004
Eğitim etkinliğinin uygulanmasında kullanılan öğretici personel sayısı yeterlidir.	6	3.5	7	4.1	29	17.1	89	52.4	39	22.9	3.87	0.933
Eğitim etkinliğinin uygulanmasında görevli personel konu/dersle ilgili alandan gelmektedir.	8	4.7	15	8.8	36	21.2	75	44.1	36	21.2	3.68	1.051
Eğitim görevlilerinin öğrenme konusuna hâkimiyetleri yeterlidir.	4	2.4	9	5.3	21	12.4	86	50.6	50	29.4	3.99	0.920
Eğitim etkinliğinin uygulanmasında, öğretici personel, eğitim araçlarını doğru ve etkili olarak kullanmıştır.	3	1.8	6	3.5	22	12.9	91	53.5	48	28.2	4.03	0.846

Tablo 5. (Devam)

	<i>Hiç Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Tamamen Katılıyorum</i>		Ort.	Std. Sapma
	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>		
Eğitim görevlileri derslere hazırlıklı gelmişlerdir.	2	1.2	6	3.5	15	8.8	90	52.9	57	33.5	4.14	0.809
Öğretim yapılan mekân uygun teknik donanıma sahiptir.	8	4.7	16	9.4	30	17.6	78	45.9	38	22.4	3.72	1.062
Öğretme etkinlikleri bireysel farklılıklara göre düzenlenmektedir.	19	11.2	41	24.1	62	36.5	33	19.4	15	8.8	2.91	1.111
Eğitim süresince katılımcılara yeterli doküman verilmiştir.	8	4.7	26	15.3	25	14.7	77	45.3	34	20.0	3.61	1.111
Eğitim görevlileri katılımcıların öğrenme kaynaklarına ulaşmalarında yardımcı olmuşlardır.	3	1.8	10	5.9	20	11.8	89	52.4	48	28.2	3.99	0.894
Eğitim etkinliğinin uygulandığı ortamdaki araştırma olanakları yeterlidir.	10	5.9	14	8.2	42	24.7	69	40.6	35	20.6	3.62	1.083
Eğitim programında kursiyerleri etkin kılan öğretim stratejilerine yer verilmektedir.	5	2.9	13	7.6	41	24.1	77	45.3	34	20.0	3.72	0.968
Eğitim görevlileri, katılımcıların yaparak-yaşayarak öğrenmelerini sağlamaktadırlar.	6	3.5	5	2.9	12	7.1	97	57.1	50	29.4	4.06	0.895
Eğitim görevlileri öğrenme konusuna ilişkin olarak yeterli uygulama yapabilmektedirler.	7	4.1	20	11.8	42	24.7	66	38.8	35	20.6	3.60	1.068
Eğitim görevlileri yeni öğrenmeleri, öncekilerle ilişkilendirebilmektedirler.	2	1.2	12	7.1	30	17.6	88	51.8	38	22.4	3.87	0.881
Eğitim etkinliğinin uygulanmasında, öğretici personelin kursiyerlerle iletişimi, yeterli ve etkilidir.	5	2.9	7	4.1	16	9.4	81	47.6	61	35.9	4.09	0.937
Eğitim görevlileri katılımcıların tecrübelerinden yararlanmaktadırlar.	4	2.4	7	4.1	28	16.5	84	49.4	47	27.6	3.96	0.906
Eğitim görevlileri öğretme motivasyonu yüksek, sabırlı ve katılımcıları teşvik edici yapıdadır.	5	2.9	10	5.9	19	11.2	88	51.8	48	28.2	3.96	0.948
Eğitim programı uygun zamanlarda düzenlenmektedir.	9	5.3	20	11.8	61	35.9	57	33.5	23	13.5	3.38	1.032
Ölçme ve değerlendirme için uygun ve yeterli teknikler kullanılmaktadır.	5	2.9	14	8.2	33	19.4	77	45.3	41	24.1	3.79	0.996

Tablo 5. (Devam)

	<i>Hiç Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Tamamen Katılıyorum</i>		Ort.	Std. Sapma
	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>		
Eğitim programı sonucunda Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin görev ve sorumluluklarını tam olarak kavradım.	4	2.4	12	7.1	23	13.5	76	44.7	55	32.4	3.98	0.979
Eğitim programı sonucunda Temel Bilgisayar Bilgisine sahip oldum.	3	1.8	4	2.4	8	4.7	67	39.4	88	51.8	4.37	0.827
Eğitimi verilen İşletim Sistemi Yazılımını (Windows, Linux) sorunsuz kullanabiliyorum.	5	2.9	4	2.4	12	7.1	68	40.0	81	47.6	4.27	0.915
Kelime İşlemci Yazılımı (Word) ile doküman hazırlayabiliyorum.	4	2.4	2	1.2	2	1.2	50	29.4	112	65.9	4.55	0.792
Elektronik Hesap Tablosu Yazılımı (Excel) ile doküman hazırlayabiliyorum.	4	2.4	4	2.4	10	5.9	60	35.3	92	54.1	4.36	0.882
Veri Tabanı Yazılımı (Access) ile veri tabanı dosyası hazırlayabiliyorum.	12	7.1	30	17.6	49	28.8	51	30.0	28	16.5	3.31	1.153
Sunu Hazırlama Yazılımı (PowerPoint) ile sunu örnekleri hazırlayabiliyorum.	4	2.4	2	1.2	2	1.2	53	31.2	109	64.1	4.54	0.793
Resim/Fotoğraf İşleme Yazılımı (Photoshop, Fireworks) ile bir resim ya da fotoğraf dosyasını düzenleyebiliyorum.	6	3.5	10	5.9	19	11.2	73	42.9	62	36.5	4.03	1.017
Grafik/Animasyon Hazırlama Yazılımı (Flash) ile grafik ve animasyon dosyası hazırlayabiliyorum.	7	4.1	20	11.8	50	29.4	66	38.8	27	15.9	3.51	1.028
Video/Ses İşleme Yazılımı (Adobe Premiere, Soundforge, Moviemaker, vb.) ile hazırlanmış web sayfalarında yayımlanmak üzere film ya da ses dosyaları oluşturabiliyorum.	6	3.5	9	5.3	31	18.2	72	42.4	52	30.6	3.91	1.008
Masaüstü Yayıncılık Yazılımı (MS Publiser, vb.) ile doküman hazırlayabiliyorum.	5	2.9	13	7.6	22	12.9	73	42.9	57	33.5	3.96	1.020
Web Sayfası Hazırlama Yazılımı (Dreamweaver, Frontpage, vb.) ile web sayfaları hazırlayabiliyorum.	12	7.1	10	5.9	36	21.2	64	37.6	48	28.2	3.74	1.143

Tablo 5. (Devam)

	<i>Hiç Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Tamamen Katılıyorum</i>		Ort.	Std. Sapma
	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>		
Server (Sunucu) İşletim Sistemi Yazılımını (Windows 2003 Server, vb.) kullanabiliyorum.	13	7.6	25	14.7	53	31.2	53	31.2	26	15.3	3.32	1.133
İnternet üzerinden iletişim kurabiliyor, etkin olarak internet kullanabiliyorum.	3	1.8	3	1.8	2	1.2	45	26.5	117	68.8	4.59	0.766
Bilişim Teknolojilerini ders alanlarında uygulayabiliyorum.	3	1.8	4	2.4	7	4.1	59	34.7	97	57.1	4.43	0.827
Bilgisayar ve internet kullanımında etik konuları içeren MEB genelgesi hakkında bilgi sahibiyim.	2	1.2	10	5.9	11	6.5	67	39.4	80	47.1	4.25	0.904
Eğitim Programı sonunda öğrenmek istediğim ve bana gerekli olan bilgi ve becerileri kazandığıma inanıyorum.	5	2.9	5	2.9	32	18.8	78	45.9	50	29.4	3.96	0.932
Eğitim Programıyla edindiğim bilgilerle görev yaptığım kurumda yüklediğim görev ve sorumluluklar örtüşmektedir.	6	3.5	11	6.5	26	15.3	64	37.6	63	37.1	3.98	1.052
Eğitim etkinliklerinin bitiminde programın içeriğiyle ilgili görüşlerimiz alınmıştır.	7	4.1	15	8.8	30	17.6	65	38.2	53	31.2	3.84	1.092
Eğitim programını geliştirmek adına yeni öğrenme alanlarının eklenebileceğini düşünüyorum.	3	1.8	7	4.1	20	11.8	66	38.8	74	43.5	4.18	0.921
Eğitim etkinliğinin uygulanmasından sonra öğretici personel, kendini değerlendirmek amacıyla görüşümüzü almıştır.	7	4.1	11	6.5	27	15.9	72	42.4	53	31.2	3.90	1.047
Eğitim etkinliğinin uygulanmasında kullanılan yöntem ve tekniklerin etkililiğinin değerlendirilmesi amacıyla görüşümüz alınmıştır.	7	4.1	13	7.6	33	19.4	64	37.6	53	31.2	3.84	1.079
Eğitim etkinliğinin uygulandığı ortamın değerlendirilmesi amacıyla görüşümüz alınmıştır.	7	4.1	17	10.0	28	16.5	67	39.4	51	30.0	3.81	1.099

Tablo 5. (Devam)

	<i>Hiç Katılmıyorum</i>		<i>Katılmıyorum</i>		<i>Kararsızım</i>		<i>Katılıyorum</i>		<i>Tamamen Katılıyorum</i>		Ort.	Std. Sapma
	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>	<i>f_i</i>	<i>%</i>		
Eğitim etkinliğinde öğrendiklerim, kendimi kişisel yönden geliştirmeme yardımcı olmuştur.	4	2.4	9	5.3	10	5.9	67	39.4	80	47.1	4.24	0.950
Eğitim etkinliğinde öğrendiklerim, mesleki gelişimime yardımcı olmuştur.	3	1.8	10	5.9	15	8.8	63	37.1	79	46.5	4.21	0.954
Gelişmelerin takip edilmesi ve bilgilerin güncellenmesi için eğitim etkinliklerinin devam etmesi gerektiğine inanıyorum.	4	2.4	2	1.2	5	2.9	37	21.8	122	71.8	4.59	0.810

Tablo 5’de Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programını tamamlayan öğretmenlerin aldıkları eğitime bağlı ifadelere ilişkin görüşlerinin dağılımı sunulmuştur. Öğretmenlerin,

- Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı katılımcılar açısından son derece faydalıdır.
- Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı; katılımcıların mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmesini sağlamaktadır.
- Eğitim etkinliğinin uygulanmasında, öğretici personel, eğitim araçlarını doğru ve etkili olarak kullanmıştır.
- Eğitim görevlileri derslere hazırlıklı gelmişlerdir.
- Eğitim görevlileri, katılımcıların yaparak-yaşayarak öğrenmelerini sağlamaktadırlar.
- Eğitim etkinliğinin uygulanmasında, öğretici personelin kursiyerlerle iletişimi, yeterli ve etkilidir.
- Eğitim programı sonucunda Temel Bilgisayar Bilgisine sahip oldum.
- Eğitimi verilen İşletim Sistemi Yazılımını (Windows, Linux) sorunsuz kullanabiliyorum.
- Kelime İşlemci Yazılımı (Word) ile doküman hazırlayabiliyorum.
- Elektronik Hesap Tablosu Yazılımı (Excel) ile doküman hazırlayabiliyorum.
- Sunu Hazırlama Yazılımı (PowerPoint) ile sunu örnekleri hazırlayabiliyorum.

- Resim/Fotoğraf İşleme Yazılımı (Photoshop, Fireworks) ile bir resim ya da fotoğraf dosyasını düzenleyebiliyorum.
- İnternet üzerinden iletişim kurabiliyor, etkin olarak internet kullanabiliyorum.
- Bilişim Teknolojilerini ders alanlarında uygulayabiliyorum.
- Bilgisayar ve internet kullanımında etik konuları içeren MEB genelgeleri hakkında bilgi sahibiyim.
- Eğitim programını geliştirmek adına yeni öğrenme alanlarının eklenebileceğini düşünüyorum.
- Eğitim etkinliğinde öğrendiklerim, kendimi kişisel yönden geliştirmeme yardımcı olmuştur.
- Eğitim etkinliğinde öğrendiklerim, mesleki gelişimime yardımcı olmuştur.
- Gelişmelerin takip edilmesi ve bilgilerin güncellenmesi için eğitim etkinliklerinin devam etmesi gerektiğine inanıyorum.

biçiminde verilen ifadelere olumlu görüş eğilimi içerisinde buldukları belirlenmiştir.

Ancak öğretmenlerin,

- Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı içerik açısından yeterlidir.
- Programda belirlenen öğrenme alanları için ayrılan süre (180 saat) yeterlidir.
- Öğretme etkinlikleri bireysel farklılıklara göre düzenlenmektedir.
- Eğitim programı uygun zamanlarda düzenlenmektedir.
- Veri Tabanı Yazılımı (Access) ile veri tabanı dosyası hazırlayabiliyorum.
- Server (Sunucu) İşletim Sistemi Yazılımını (Windows 2003 Server, vb.) kullanabiliyorum.

ifadelerine daha olumsuz görüş belirttikleri tespit edilmiştir.

4.2. Hipotezlerin Testi ve Yorumu

H₁: Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelerle ilişkin görüşleri cinsiyetlerine göre farklılık göstermektedir.

Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelerle ilişkin görüşlerinin cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla t testi yapılmıştır. Bağımsız iki örnek t testinde ortalamaların birbirinden farkı

incelenirken, iki örnek varyanslarının Levene testi sonucuna göre türdeş olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre analiz sonucunda bulgular Tablo 6 ile verilmiştir. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programına ilişkin görüşlerinin, cinsiyetlerine göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır [$p > 0.05$].

Tablo 6. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının Değerlendirildiği İfadelere İlişkin Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Durumu

	Grup İstatistikleri			Test İstatistiği		
	n	Ortalama	S. Sapma	t	sd	Önem Düzeyi (p)
Kadın	66	3.927	0.630	0.085	168	0.932
Erkek	104	3.918	0.681			

H₂: Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelerle ilişkin görüşleri yaşlarına göre farklılık göstermektedir.

Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelerle ilişkin görüşlerinin yaşlarına göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Varyans analizinin ön koşullarından birisi olan, her bir grubun normal dağılım sergileyen bir yığından rasgele seçilmiş örnekler olup olmadığı araştırılmış ve verilerin tek yönlü varyans analizi için uygun olduğuna karar verilmiştir. Analiz sonucunda bulgular Tablo 7 ile verilmiştir. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programına ilişkin görüşlerinin, yaşlarına göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır [$p < 0.05$].

Tablo 7. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının Değerlendirildiği İfadelere İlişkin Görüşlerinin Yaşlarına Göre Durumu

		Grup İstatistikleri			Test İstatistiği		
		n	Ortalama	S. Sapma	F	sd ₁ - sd ₂	Önem Düzeyi (p)
Yaş Grubu	26 – 31	10	3.38	0.892	3.831	3 - 166	0.011
	32 – 37	40	4.11	0.497			
	38 – 43	66	3.85	0.712			
	44 ve üzeri	54	3.96	0.599			

Hangi düzey ortalamasının diğerlerinden farklı olduğunu ortaya koymak amacıyla çoklu karşılaştırma testlerinden (post-hoc testler) yararlanılmıştır. Bu doğrultuda, eşit varyanslı bağımsız grup ortalamalarının birbirleriyle karşılaştırmak amacıyla Tukey HSD Testi'nin kullanılması uygun görülmüştür.

Tablo 8. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının Değerlendirilmesinde Yaş Gruplarına İlişkin Çoklu Karşılaştırma Testi

Tukey HSD				
Düzye	Düzye	Ortalama Farkı	Std. Hata	p
26 – 31	32 – 37	-0.729	0.228	0.009
	38 – 43	-0.468	0.218	0.145
	44 ve üzeri	-0.578	0.222	0.049
32 – 37	26 – 31	0.729	0.228	0.009
	38 – 43	0.261	0.129	0.183
	44 ve üzeri	0.151	0.134	0.674
38 – 43	26 – 31	0.468	0.218	0.145
	32 – 37	-0.261	0.129	0.183
	44 ve üzeri	-0.110	0.118	0.788
44 ve üzeri	26 – 31	0.578	0.222	0.049
	32 – 37	-0.151	0.134	0.674
	38 – 43	0.111	0.118	0.788

Uygulanan çoklu karşılaştırma testi sonucu Tablo 8 ile verilmiştir. Buna göre, 26 – 31 yaş aralığında bulunan bireylerin diğer yaş gruplarına göre eğitim programına ilişkin görüşlerinde farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 26 – 31 yaş aralığında bulunan öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programına bağlı ifadelerle ilişkin görüşlerinin daha olumsuz bir eğilim sergilediği belirlenmiştir.

H₃: Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelerle ilişkin görüşleri eğitim düzeylerine göre farklılık göstermektedir.

Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelerle ilişkin görüşlerinin eğitim düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla t testi yapılmıştır. Bağımsız iki örnek t testinde ortalamaların birbirinden farklı incelenirken, iki örnek varyanslarının Levene testi sonucuna göre türdeş olduğu

belirlenmiştir. Bu duruma göre analiz sonucunda bulgular Tablo 9 ile verilmiştir. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programına ilişkin görüşlerinin, eğitim düzeylerine göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır [$p < 0.05$]. Lisansüstü eğitim düzeyine sahip öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programına bağlı ifadelerle ilişkin görüşlerinin daha olumsuz bir eğilim sergilediği belirlenmiştir.

Tablo 9. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının Değerlendirildiği İfadelere İlişkin Görüşlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Durumu

	Grup İstatistikleri			Test İstatistiği		
	n	Ortalama	S. Sapma	t	sd	Önem Düzeyi (p)
Lisans	133	3.99	0.642	1.973	162	0.049
Lisansüstü	31	3.73	0,701			

H₄: Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelerle ilişkin görüşleri görev yaptıkları okul türüne göre farklılık göstermektedir.

Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelerle ilişkin görüşlerinin görev yaptıkları okul türüne göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Varyans analizinin ön koşullarından birisi olan, her bir grubun normal dağılım sergileyen bir yığından rasgele seçilmiş örnekler olup olmadığı araştırılmış ve verilerin tek yönlü varyans analizi için uygun olduğuna karar verilmiştir. Analiz sonucunda bulgular Tablo 10 ile verilmiştir. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programına ilişkin görüşlerinin, görev yaptıkları okul türüne göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır [$p > 0.05$].

Tablo 10. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının Değerlendirildiği İfadelere İlişkin Görüşlerinin Görev Yaptıkları Okul Türüne Göre Durumu

		Grup İstatistikleri			Test İstatistiği		
		n	Ortalama	S. Sapma	F	sd ₁ - sd ₂	Önem Düzeyi (p)
Grup	İlköğretim	82	4.02	0.586	2.133	2 - 167	0.122
	Genel ortaöğretim	70	3.80	0.759			
	Mesleki ve teknik ortaöğretim	18	3.92	0.493			

H₅: Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelerle ilişkin görüşleri mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermektedir.

Tablo 11. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının Değerlendirildiği İfadelerle İlişkin Görüşlerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Durumu

		Grup İstatistikleri			Test İstatistiği		
		n	Ortalama	S. Sapma	F	sd ₁ - sd ₂	Önem Düzeyi (p)
Grup	10 yıl ve altı	22	3.76	0.790	2.839	2 - 167	0.061
	11 – 20 yıl	113	4.00	0.585			
	21 yıl ve üstü	35	3.75	0.760			

Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelerle ilişkin görüşlerinin mesleki kıdemlerine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Varyans analizinin ön koşullarından birisi olan, her bir grubun normal dağılım sergileyen bir yığından rasgele seçilmiş örnekler olup olmadığı araştırılmış ve verilerin tek yönlü varyans analizi için uygun olduğuna karar verilmiştir. Analiz sonucunda bulgular Tablo 11 ile verilmiştir. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programına ilişkin görüşlerinin, mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır [$p > 0.05$].

H₆: Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelerle ilişkin görüşleri branşlarına göre farklılık göstermektedir.

Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelerle ilişkin görüşlerinin branşlarına göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amacıyla tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Varyans analizinin ön koşullarından birisi olan, her bir grubun normal dağılım sergileyen bir yığından rasgele seçilmiş örnekler olup olmadığı araştırılmış ve verilerin tek yönlü varyans analizi için uygun olduğuna karar verilmiştir. Analiz sonucunda bulgular Tablo 12 ile verilmiştir. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programına ilişkin görüşlerinin, branşlarına göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır [$p > 0.05$].

Tablo 12. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının Değerlendirildiği İfadelere İlişkin Görüşlerinin Branşlarına Göre Durumu

		Grup İstatistikleri			Test İstatistiği		
		n	Ortalama	S. Sapma	F	sd ₁ - sd ₂	Önem Düzeyi (p)
Grup	Sınıf Öğretmenliği	35	3.97	0.782	0.931	4 - 165	0.448
	Matematik – Fen Bilimleri Grubu	42	3.78	0.641			
	Sosyal Bilimler Grubu	34	3.85	0.776			
	Genel Yetenek Grubu	19	3.94	0.431			
	Mesleki ve Teknik Eğitim Grubu	40	4.04	0.532			

4.3. Öğretmen Görüş ve Değerlendirmeleri

Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerine uygulanan anketin üçüncü bölümünde yer alan “Anket konusu ile ilgili yazmak istediğiniz diğer düşünceleriniz” kısmında belirtilen görüşler aşağıdaki gibidir:

- Donanım konularına ve Wordpres, joomla vb. web tasarımlara ağırlık verilebilir, pratik olarak daha fazla uygulama yapılabilir
- Kurslar kişilerin seviyelerine göre ayarlanmalı, gerekirse kendisini yetiştirmiş kişilere sadece sınav yaparak belge verilmesi sağlanmalı. Kursların yer ve zamanı konusunda mümkünse anketle görüş alınmalı.
- Formatör eğitim kurslarının daha yararlı olabilmesi için ilk olarak bu konuyla ilgili kişilerin kursiyer olarak seçilmesi gerekmektedir. Kurs verilen mekanların altyapı eksikliklerinin giderilmesi de eğitim sürecinin tam olarak gerçekleştirmesinde etkili olacaktır.
- 180 saatlik eğitim süresi yetersizdir. Konular çok kapsamlı, kurs yoğun ve çok zevkli geçti. Eğitim görevlileri bize karşı çok sabırlı ve anlayışlıydı. Süre ve uygulamalar daha fazla olmalı.
- Kendimizi geliştirebilmek ve birikimlerimizi diğer arkadaşlarımızla paylaşabilmek adına yıl içerisinde de kurs veya seminerler olması gereklidir. Eğitimciler, iletişimde etkili, konusunda deneyimli ve bilgilerini paylaşmaya açık ve aynı zamanda dersini de ciddiye alan personelden oluşmalıdır.

Eğitmenleri genel olarak değerlendirilmek yerine kişisel olarak değerlendirilmelidir. Çok iyi, gerçekten de işini mükemmel yapan eğitmenlerin yanı sıra dersine istemeyerek girilen eğitmenler de vardır.

- Son derece verimli ve öğretici geçti. Kendimizi bilgisayar ve alanımızda geliştirmemizi sağladı. Bu tür çalışmaların sürekli düzenlenmesi gereklidir.
- Formatörlere yönelik hizmet içi geliştirici eğitimlerin daha çok açılması gerekmektedir.
- Formatörlük eğitim bilgilerimizin güncellenmesi, güncel yazılımlar ve gelişmeler hakkında bilgi edinmemiz adına hizmet içi eğitimlerin yüz yüze olmasa da diğer yöntemlerle verilmesi gerekmektedir.
- Bilişim Teknolojileri Formatör öğretmenlerinin eğitim yılı başında ve sonunda olmak üzere yıl içerisinde en az 2 defa eğitime çağrılmaları gerektiğini düşünüyorum. Hatta sömestr döneminde de isteyenlerin katılabileceği bilgilerimizi tazeleyebileceğimiz kurslar olmalı. Okullarda idari görevler de bizlere yüklendiği için asıl bilmemiz gerekenlerden ister istemez uzaklaşıyoruz.
- Ders içerikleri hazırlama konusunda ileri teknikleri içeren eğitimlerin olmasını isterim
- Bilişim teknolojisi formatör öğretmenlerinin eksik oldukları konularda hizmet içi eğitim almalarına olanak sağlanması gerektiğini düşünüyorum.
- Eğitim içeriğinde donanım konusunda eksikler bulunmakta buda bizlerin okullardaki teknik sorunları çözmemizi engelliyor. Eğitim de bu konuya daha çok zaman ayrılabilir.
- Kurs genel olarak çok aceleyle getirildiği için bizlerin verimli olarak yararlanması pek mümkün olmadı. Bizler okullarımızda görevlendirildikten sonra kendi çabamızla bir şeyler yapmaya çalıştık, çalışıyoruz.
- Eğitim etkinliklerine katılım kontenjanla sınırlandırılmamalı, tüm talep edenler bu etkinliklerden yararlandırılmalıdır. Eğitim etkinliğinin duyurusu etkin bir şekilde yapılmalıdır. Her dönem Etkinlik ihtiyaç ve talep formu doldurularak, dönemsel ihtiyaç ve taleplere göre etkinlik düzenlenmelidir.
- Bilişim formatörlerinin çalışma şartları ve memnuniyetleriyle ilgili bir ankette düzenlenmelidir.

- Bireysel ayrılıklar hiç gözetilmeden eğitim veriliyor. Dahası alanda yani okullarda da yalnız kalıyorsunuz. Eksik donanımla tek başınıza sorun çözmeye çalışıyorsunuz ki bu çok yıpratıcı ve üzücü.
- Özellikle masaüstü yayıncılık, dreamweaver, 3Dmax, Flash, Autocad, Soundforge ve Premiere gibi programların eğitim kapsamı genişletilmeli ve gerekirse süre 180 den 240 a çıkartılmalı.
- Eğitim verilen BT sınıfları fiziksel olarak daha donanımlı olmalıdır.
- MEB in hazırladığı bazı hizmet içi eğitim kurslarını branşı bilişim teknolojileri olmayan öğretmenler alınmamaktadır bu uygulamanın yanlış olduğunu düşünmekteyim ayrıca eğitim programı konu başlıklarına bölünerek süreklilik göstermelidir.
- Mezuniyet alanı bilişim olmayan BT Rehber öğretmenlerinin bilgisayarın işletim sistemleri, yazılım donanım teknik kelimeler gibi konularda temel bilgilerin öğretilmesi ve pekiştirilmesi gerekmektedir.
- Öğrenilen derslere ait uygulamalar yaptırılmaktadır. Ancak yeterli değildir. Anlaşılmayan ve okullarda daha fazla ihtiyaç duyulan konularda (Web, photoshop) daha fazla uygulama yaptırılmalıdır. Öğretmenlerimizin bu kurslardaki anlatımları kayıt altına alınmalı ve değiştirilmeden yayınlanmalıdır. Şu anda yayınlananlar çok üst düzey kalmaktadır. Ders aynen verilmelidir. Unutulan veya eksik olan konular daha sonra bakılarak telafi yoluna gidilmelidir. Çünkü kursa katılan formatör adaylarının çoğu programların çoğunu bu kurslarda yeni görmektedir. Çok fazla bilgiye de sahip değillerdir.
- Daha ileri düzeyde kurslar almamız gerekiyor.
- Aldığımız “çok hızlı ve sıkıştırılmış” eğitimin ardından mutlaka geliştirici eğitimlere başlanmalı. Kendimizi geliştirebileceğimiz kurslar açılmalı.
- Kurs veren öğretmenlerin daha profesyonel olmaları gerekliliği inancındayım
- Program sonrasında, Formatör öğretmenler; bilişimle ilgili gelişimlerini arttırmak adına MEB'in düzenlediği Hizmet içi Eğitim kurslarına katılmak isteyip başvurduğunda, bu kurslara yeterli sayıda (20) başvuru olmadığından ya da okulun onay sürecini takip etmediğinden, bu kurslar düzenlenememektedir. Dolayısıyla bu öğretmenler daha fazla donanımlı

olamamaktadır. Bu nedenle Hizmet içi Eğitim kurslarının daha hassas takibi gerekmektedir.

- Kursiyerler okullarda görevlendirildiğinde tek başlarına bırakılıyor teknik anlamda destek alabileceğimiz kimse bulunmuyor. Alınan kurs okuldaki tüm sıkıntıları çözmek için yeterli değil. Bu yüzden en kısa zamanda eğitici üst düzey kurslar açılmalıdır.
- Eğitimcilerin bir kısmı yetersiz ve ilgisizdi, yine bazı eğitimcilerin öğretmenlere yaklaşımı kötüydü bu olumsuzluklar düzeltilmelidir.
- Hizmet içi eğitimler kişinin tercihinin bırakılmaksızın yeni teknolojik gelişmeleri, yeni programları kapsayacak şekilde devam ettirilmelidir.
- Eğitim verilen grupların bilgisayar kullanım düzeyi çok farklılık gösterdiği için konularda ilerleme açısından hem eğitimciler hem de kursiyerler sıkıntı yaşamaktadır. Word, Excel, PowerPoint zaten birçok öğretmenin kullanmakta olduğu yazılımlar bunun yerine diğer alanlara daha çok zaman verilebilir. Ya da en azından kursa başlamadan yeterlilik düzeyi ölçülebilirdi ve buna göre katılımcılar belirlenebilirdi.
- Eğitim etkinliklerindeki konuların anlatım süresi daha uzun olabilir. Server eğitiminde uygulamaya daha çok yer verilecek donanım ortamı sağlanmalı. BT sınıfları için istenilen evrakların içeriklerinin aynı fakat farklı başlıklar halinde istenmesinden dolayı sadeleştirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Okullarda işlenen konulara göre ayrı bir eğitim verilmesi ve geliştirici kurslarının artırılması gerektiğini düşünüyorum. Bu kursları Hizmet içi modülünden değil de eğitimden bize mail atılmasını daha uygun buluyorum.
- Zaman zaman Bilişim Teknolojileri Rehber Öğretmenlerinin eksikliğini hissettikleri konularda ve yeni gelişmeler hakkında (Fatih projesi) kurslara alınmalarının çok faydalı olacağını düşünüyorum.
- BT Rehber öğretmenleri bu belgelerini aldıktan sonra okul müdürlerinin iki dudağı arasında kaderlerine bırakılmamalı gerekirse kendilerini geliştirebilmeleri için hizmet içi kurslara resen alınmaları gereklidir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulguları ve yorumlarına dayalı olarak elde edilen sonuçlar ve bunlardan yola çıkarak geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

5.1.1. Betimleyici İstatistiklere İlişkin Sonuçlar

1. Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerine ilişkin bulgular incelendiğinde % 61,2 ile büyük bir kısmının erkek olduğu ve örneklemini oluşturan % 38'lik kısımın çoğunluğunun 38-43 yaş aralığında oldukları tespit edilmiştir.
2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki durumlarına göre dağılımları incelendiğinde büyük bir kısmının lisans mezunu olduğu görülmüştür. Ancak Yüksek lisans ve doktora mezunu olanlar olduğu gibi ön lisans mezunu olup (%3,5) Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği yapanlar da bulunmaktadır.
3. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 66.4'ü 11-20 yıl arası mesleki kıdeme sahiptir.
4. Öğretmenlerin daha çok ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yaptıkları belirlenmiştir. Mesleki ve teknik ortaöğretimde görev yapanların sayısı ilköğretim ve ortaöğretimdekilere göre daha azdır.
5. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği yapan öğretmenlerin branşlarına bakıldığında en çok Sınıf Öğretmenliği, Fen Bilimleri, Teknoloji Tasarım ve Genel Yetenek Grubuna dahil oldukları belirlenmiştir.
6. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun (%91,2) Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programına kendi istekleri ile katıldıkları görülmüştür.

7. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının düzenlenme zamanı açısından en uygun dönem çoğunluk tarafından Haziran ve Eylül seminer dönemi olarak tercih edilmiştir.
8. Araştırmaya katılan öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programına başlamadan önceki bilgisayar kullanım düzeylerinin çoğunlukta orta düzeyde olduğu bunu ileri düzey kullanımın takip ettiği görülmüştür. Bilgisayar kullanmayı hiç bilmeyen ve çok az bilenlerin de bulunduğu tespit edilmiştir.
9. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programını tamamlayan öğretmenlerin aldıkları eğitime bağlı olarak görüşlerinin alındığı bölümdeki bulgulara bakıldığında;
  - Eğitim programını katılımcılar açısından son derece faydalı bulmaktadırlar.
  - Eğitim programının mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmelerini sağladığını,
  - Eğitim programının teknik altyapısının son derece iyi hazırlanmış olduğunu,
  - Eğitim etkinliğinin uygulanmasında kullanılan yöntem ve tekniklerin öğretimde etkili olduğunu,
  - Eğitim programının içerik açısından yeterli olmadığını,
  - Programda belirlenen öğrenme alanları için ayrılan 180 saatlik sürenin yeterli olmadığını,
  - Eğitim etkinliğinin uygulanmasında, öğretici personelin, eğitim için ayrılan süreyi verimli ve etkili olarak kullandığını,
  - Eğitim etkinliğinin uygulanmasında görevli personel sayısının yeterli olduğunu,
  - Eğitim etkinliğinin uygulanmasında görevli personelin konu/dersle ilgili alandan geldiğini,
  - Eğitim görevlilerinin öğrenme konusuna hâkimiyetlerinin yeterli olduğunu,

- Eğitim etkinliğinin uygulanmasında öğretici personelin, eğitim araçlarını doğru ve etkili olarak kullandığını,
- Eğitim görevlilerinin derslere hazırlıklı geldiğini,
- Öğretim yapılan mekânın uygun teknik donanımına sahip olduğunu,
- Öğretme etkinliklerinin bireysel farklılıklara göre düzenlenmediğini,
- Eğitim süresince katılımcılara yeterli doküman verildiğini,
- Eğitim görevlilerinin katılımcılara öğrenme kaynaklarına ulaşmada yardımcı olduklarını,
- Eğitim etkinliğinin uygulandığı ortamdaki araştırma olanaklarının yeterli olduğunu,
- Eğitim programında kursiyerleri etkin kılan öğretim stratejilerine yer verildiğini,
- Eğitim görevlilerinin yaparak-yaşayarak öğrenmelerini sağladığını,
- Eğitim görevlilerinin öğrenme konusuna ilişkin olarak yeterli uygulama yaptıklarını,
- Eğitim görevlilerinin yeni öğrenmeleri öncekilerle ilişkilendirebildiklerini,
- Eğitim etkinliğinin uygulanmasında öğretici personelin kursiyerlerle iletişiminin yeterli ve etkili olduğunu,
- Eğitim görevlilerinin katılımcıların tecrübelerinden yararlandıklarını,
- Eğitim görevlilerinin öğretme motivasyonu yüksek, sabırlı ve katılımcıları teşvik edici bir yapıda olduklarını,
- Eğitim programının uygun zamanlarda düzenlenmediğini,
- Ölçme ve değerlendirme için uygun ve yeterli tekniklerin kullanıldığını,
- Eğitim programı sonucunda Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerin görev ve sorumluluklarını tam olarak kavradıklarını,
- Eğitim programı sonucunda temel bilgisayar bilgisine sahip olduklarını,
- Eğitimi verilen işletim sistemi yazılımını sorunsuz olarak kullanabildiklerini,
- Kelime işlemci yazılımı ile doküman hazırlayabildiklerini,

- Elektronik hesap tablosu yazılımı ile doküman hazırlayabildiklerini,
- Veri tabanı yazılımı ile tam olarak dosya hazırlayamadıklarını,
- Sunu hazırlama yazılımı ile sunu örnekleri hazırlayabildiklerini,
- Resim/Fotoğraf işleme yazılımı ile bir resim ya da fotoğraf dosyasını düzenleyebildiklerini,
- Grafik/animasyon hazırlama yazılımı ile grafik ve animasyon dosyası hazırlayabildiklerini,
- Video/ses işleme yazılımı ile hazırlanmış web sayfalarında yayımlanmak üzere film ya da ses dosyası oluşturabildiklerini,
- Masaüstü yayıncılık yazılım ile doküman hazırlayabildiklerini,
- Web sayfası hazırlama yazılımı ile web sayfaları hazırlayabildiklerini,
- Server işletim sistemi yazılımını kullanamadıklarını,
- İnternet üzerinden iletişim kurabildiklerini ve etkin olarak interneti kullanabildiklerini,
- Bilişim teknolojilerini ders alanlarında uygulayabildiklerini,
- Bilgisayar ve internet kullanımında etik konuları içeren MEB genelgesi hakkında bilgi sahibi olduklarını,
- Eğitim programı sonunda öğrenmek istedikleri ve kendilerine gerekli olan bilgi ve becerileri kazandıklarına inandıklarını,
- Eğitim programıyla edindikleri bilgilerle görev yaptıkları kurumda yükledikleri görev ve sorumlulukların örtüştüğünü,
- Eğitim etkinliklerinin bitiminde programın içeriği ile ilgili görüşlerinin alındığını,
- Eğitim programının geliştirilmesi için yeni öğrenme alanlarının eklenebileceğini,
- Eğitim etkinliğinin uygulanmasından sonra öğretici personelin kendilerini değerlendirmek amacıyla görüşlerini aldıklarını,
- Eğitim etkinliğinin uygulanmasında kullanılan yöntem ve tekniklerin etkililiğinin değerlendirilmesi amacıyla görüşlerinin alındığını,
- Eğitim etkinliğinin uygulandığı ortamın değerlendirilmesi amacıyla görüşlerinin alındığını,
- Eğitim etkinliğinde öğrendiklerinin kendilerini kişisel yönden geliştirmelerine yardımcı olduğunu,

- Eğitim etkinliğinde öğrendiklerinin mesleki gelişimlerine yardımcı olduğunu düşündükleri görülmüştür.
- Gelişmelerin takip edilmesi ve bilgilerin güncellenmesi için eğitim etkinliklerinin devam etmesi gerektiğine inandıkları yönünde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

5.1.2. Hipotezlere İlişkin Sonuçlar

1. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programının değerlendirildiği ifadelerle ilişkin görüşlerinin cinsiyetlerine göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.
2. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programına ilişkin görüşlerinin yaşlarına göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre 26-31 yaş aralığında bulunan bireylerin diğer yaş gruplarına göre eğitim programına ilişkin görüşlerinde farklılık olduğu tespit edilmiştir. 26-31 yaş aralığında bulunan öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programına bağlı ifadelerle ilişkin görüşlerinin daha olumsuz bir eğilim sergilediği belirlenmiştir.
3. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programına ilişkin görüşlerinin eğitim düzeylerine göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Lisansüstü eğitim düzeyine sahip öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programına bağlı ifadelerle ilişkin görüşlerinin daha olumsuz bir eğilim sergilediği belirlenmiştir.
4. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programına ilişkin görüşlerinin görev yaptıkları okul türüne göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.
5. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programına ilişkin görüşlerinin mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.
6. Öğretmenlerin BİTEFÖ Eğitimi Programına ilişkin görüşlerinin branşlarına göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.3. Öğretmen Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

Ankete katılan Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenleri;

1. Eğitim Programına katılan öğretmenler donanım ve web tasarımı konularına ağırlık verilmesi ve daha fazla uygulama yapılması gerektiğini,
2. Eğitime katılan bütün öğretmenlerin bilgisayar bilme ve kullanma düzeylerinin farklı olması nedeniyle herkesin seviyesine göre eğitim verilmesi gerektiğini,
3. Eğitimlerin düzenleneceği yer ve düzenlenme zamanları ile ilgili katılımcıların görüşlerinin alınması gerektiğini,
4. Eğitim yapılan yerlerde altyapı eksikliği olduğunu,
5. 180 saatlik eğitim süresinin böyle kapsamlı ve yoğun bir programın verimli olarak uygulanması için çok yetersiz olduğunu,
6. Eğitim sonrasında da kendilerini geliştirmeleri ve bilgi paylaşımı yapabilmeleri için yıl içerisinde de geliştirici eğitimler, kurs ve seminerler düzenlenmesi gerektiğini,
7. Öğretmenlerin kişisel olarak değerlendirilmesi gerektiğini,
8. Eğitim bilgilerinin güncellenmesi ve güncel yazılımlar ve gelişmeler hakkında bilgi edinmeleri adına yüz yüze olmasa da diğer yöntemlerle hizmet içi eğitimler verilmesi gerektiğini düşünmektedirler.

5.2. Öneriler

Bu araştırmada elde edilen bulgulara ve araştırmanın yürütülmesi sırasında yapılan gözlemlere dayalı olarak aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

5.2.1. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programına İlişkin Öneriler

1. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının düzenlenme zamanı açısından öğretmen fikirlerinin alınması verimliliği arttırmak adına yarar sağlayabilir.
2. Öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programına başlamadan önce bilgisayar kullanım düzeylerine bakılarak uygun gruplara ayrılıp eğitim verilmesi daha uygun olabilir.
3. Eğitim programı içeriği hazırlanırken öğretmen görüşleri alınarak daha uygun bir içerik hazırlanabilir.
4. Programda belirlenen öğrenme alanları için ayrılan 180 saatlik süre bütün katılımcılar tarafından kısa bulunduğundan bu süre uzatılarak daha verimli bir eğitim sağlanabilir.
5. Eğitim programı devam ederken anlaşılmayan konular tespit edilerek eksikler giderilebilir.
6. Bütün öğretmenlerin bildiği ve iyi kullandığı programlara ayrılan süre azaltılarak diğer öğrenme alanlarının süreleri uzatılabilir.
7. Görev yerlerine gittiklerinde karşılaştıkları problemler hakkında geri dönüş yapılarak bu konularda geliştirici eğitimler düzenlenebilir.
8. Eğitim görevlilerinin eğitim programına katılan kursiyerler tarafından kişisel olarak değerlendirilmesine imkân verilerek daha kaliteli bir eğitim sağlanabilir.
9. Teknolojik gelişmelerin takip edilmesi ve bilgilerin güncellenmesi için zaman zaman geliştirici eğitimler düzenlenebilir.
10. Eğitim düzenlenen yerlerdeki teknik ve donanımsal alt yapının uygun olmasına dikkat edilerek eksiklikler giderilebilir.

5.2.2. Yapılacak Yeni Araştırmalara İlişkin Öneriler

1. Branşı Bilişim Teknolojileri olan, bu eğitim programına katılmalarına gerek olmadan Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenliği yapan öğretmenlerin eğitim programının içeriği ve süresi hakkında görüşlerinin alınacağı bir araştırma yapılabilir.
2. Eğitici Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin eğitim programı, süresi ve programa öğretmen seçimi ile ilgili görüşlerinin alınacağı bir araştırma yapılabilir.
3. Eğitici Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin yeterliliklerinin inceleneceği bir araştırma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, B., Orhan, F. (2003), Eğitici bilgisayar formatör öğretmenlerinin (master) profilleri ve uygulamada karşılaştıkları güçlüklerle ilişkin görüşleri, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24,90–100.
- Aktürk, N., (2007). *Mili Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı*, Ankara: EĞİTEK.
- Arslan, A. (2006). Bilgisayar Destekli Eğitim Yapmaya İlişkin Tutum Ölçeği. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (2), 24-33.
- Başarıcı, R., Ural, A. (2009), Bilgisayar öğretmen adaylarının bilgisayar destekli eğitime yönelik tutumları, *International Online Journal of Educational Sciences*, 1 (1), 165-176.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (7. Baskı). Ankara: Pegem Akademi, 21.
- Cüre, F., Özden, N. (2008), Öğretmenlerinin bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) uygulama başarıları ve BİT'e yönelik tutumları, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34, 41–53.
- Cesur, E. (2010). *İntel Öğretmen Programı Karma Modeli Hizmetiçi Eğitimi Hakkındaki Öğretmen Görüşleri*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Çağiltay, K., Çakıroğlu, J., Çağiltay, N., Çakıroğlu, E. (2001). Öğretimde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 19-28.

- Çatmalı, M. (2006). *Gelecek İçin Eğitim Hizmet İçeriği Eğitim Kursunun Değerlendirilmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Çelik, C. H., Kahyaoğlu, M. (2007), İlköğretim öğretmen adaylarının teknolojiye yönelik tutumlarının kümeleme analizi, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5 (4), 571–586.
- Çepni, S. (2007). *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*. (Genişletilmiş 3. Baskı). Trabzon: Celepler Matbaacılık, 37.
- Daştan, İ. (2006). *Eğitimde Bilgi Teknolojilerinden Yararlanma Düzeyi ve Bir Uygulama*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Dirisağlık, F. (2007). *Bilgisayar Formatör Öğretmenlerinin Bilgi Teknolojisi Sınıflarına İlişkin Görüşleri: Eskişehir İli Örneği*, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Doğan, S., (2010). *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yönetici ve Bilişim Teknolojisi Formatör Öğretmenlerinin Mevcut BTÖ Uygulamasına İlişkin Görüşleri: Karabük İli Örneği*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- EĞİTEK. (2008). *Eğitici Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Görevlendirme Yazısı* (4732 sayılı). Ankara: MEB-EĞİTEK.
- Erkan, S. (2004). Öğretmenlerin Bilgisayara Yönelik Tutumları Üzerine Bir İnceleme. *Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 12.
- Ergişi, K. (2005). *Bilgi Teknolojilerinin Okulda Etkin Kullanımı İle İlgili Okul Yöneticilerinin Teknolojik Yeterliklerinin Belirlenmesi: Kırıkkale İli Örneği*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

- Eryılmaz, S. (2001). *Bilgisayar 1 Ders Kitabı*. Ankara: Tutubay Yayınları, 1.
- Eryılmaz, S. 2011, “*Web Ortamında Öge Gösterim Kuramına Göre Tasarlanan Kavram Öğretiminin Uygulaması: Programlamada Dizi Kavramının Öğretimi*”, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, XX.
- Eryılmaz, S. 2013, “*A Mobile-Based Instruction Application: The Effect of Mobile-Based Concept Instruction on Academic Achievement, Retention and Attitudes of Students*”, Vol 4, No 17, ISSN (Paper)2222-1735 ISSN (Online)2222-288X, The International Institute for Science, Journal of Education and Practice (IISTE),s.205-217.
- Gür, B.S., Özoğlu, M., Başer, T. (2010). Okullarda Bilgisayar Teknolojisi Kullanımı ve Karşılaşılan Sorunlar. 9. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (20-22 Mayıs 2010)*, Elazığ, 929-934.
- Gürcan, H.D., (2008). *Bahçeşehir Fen ve Teknoloji Lisesi Öğrencilerinin BT Yeterliliklerinin Ölçülmesi İçin Bir Model*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gürer, M.D. (2005). *Bilgi Teknolojisi Sınıflarında Denetim*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Gürol, M.Y., Çelik, N. (2008). Eğitici Bilgisayar Formatör Öğretmenlerinin Uygulamay İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi. *XIII. International Educational Technologies Conference, (6-8 May)*, Eskişehir.
- Honey, Wanda L. (2005). *Computer Lab Usage By Rural Elementary Classroom Teachers*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Illinois. Department of Educational Administration And Higher Education In The Graduate School Southern Illinois University. [Aktaran: Dirisağlık 2005, 48].

- Karaca, M.Ç. (2007). *İnternete Dayalı Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Hizmet İçi Eğitim Yöntemiyle Bilgisayar Eğitimi Hakkında Öğretmen Görüşleri: Tuzla Örneği*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karahan, M. (2001). *Eğitimde Bilgi Teknolojileri Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ders Notları*, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya 2001, 7.
- Karasar, N., (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (21. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 77.
- Keleş, E., Türedi, N. (2011). Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin Bakış Açısı İle Okullardaki Bilgi Teknolojisi Sınıfları. *Eğitim Teknolojileri Araştırmaları Dergisi*, 2, 1.
- Küpçüoğlu, E., (2008). *Bilişim Teknolojileri Temelleri Eğitiminin Ortaöğretimde İnteraktif Yöntemlere Verilmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- MEB. (15.10.1993). *Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Örgün ve Yaygın Eğitim Kurumlarında Bilgisayar Laboratuvarlarının Düzenlenmesi ve İşletilmesi ile Bilgisayar ve Bilgisayar Koordinatör Öğretmenlerinin Görevleri Hakkında Yönerge*. Tebliğler Dergisi, (2554), 661-667 .
- MEB. (1993). “*Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Örgün ve Yaygın Eğitim kurumlarında bilgisayar laboratuvarlarının düzenlenmesi ve işletilmesi ile bilgisayar ve bilgisayar koordinatör öğretmenlerinin görevleri hakkında yönerge*, Tebliğler Dergisi, Sayı: 2378, 212–219.
- MEB. (2007). *Bilişim Teknolojisi Formatör Öğretmen Eğitimi Programı*. MEB Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü.

- MEB. (2008a). *Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Görevlendirme Yazısı* (22168 Sayılı). Ankara: MEB-EĞİTEK.
- MEB. (2008b). *Bilişim Teknolojileri Formatörlük Uygulaması Yönerge Taslak Metni*. Ankara: MEB.
- Miheon, J. (1996). *Computer Use in Korean Schools : Instruction and Administration*, Computers Education, Vol. 26. No:4, 197-205, Elsevier Science Ltd. Printed In Great Britain. [Aktaran: Altun 2007, 15].
- Odabaşı, F., (1997). *Yabancı Dil Eğitiminde Bilgisayar Kullanımı*. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 45.
- O'Donnell, E. (1996). *Integrating Computers into the Classroom: The Missing Key*. London: The Scarecrow Pres, Inc. [Aktaran: Altun 2007, 15].
- Orhan, F., Akkoyunlu, B. (2003). Eğitici Bilgisayar Formatör (Master) Öğretmenlerinin Profilleri ve Uygulamada Karşılaştıkları Güçlüklerle İlişkin Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 90-100.
- Özdamar K. (2002). *Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi*. Eskişehir: Kaan Kitabevi, s.661-669.
- Sağiroğlu, Ş. (2001). *Herkes İçin Etkili Bilişim*. Kayseri: Ufuk Kitabevi.
- Temur, S. (2001). *Bilgisayar Teknolojisi ve Kullanımı*. Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları.
- Toruş, K. (2010). *Bilişim Teknoloji Formatör Öğretmenlerinin Bilişim Teknoloji Karşılaştıkları Sorunları Yönetebilme Becerisi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Türk, Ö., (2008). *Bilgisayar Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliliklerini Çalışma Ortamlarında Kullanılabilirliklerinin Değerlendirilmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Türkhan, H. (2008). *Milli Eğitim Bakanlığı'nun Bilgisayar Eğitimi Uygulamalarında Verilen Uzaktan Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ulucak, E. M., Çakır, İ. (2008). *Bilgi ve İletişim Teknolojisi*. Ankara: Özne Yayın Dağıtım, 12.
- Usta, E., Korkmaz, Ö. (2010). Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Yeterlikleri ve Teknoloji Kullanımına İlişkin Algıları İle Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Uluslar Arası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7 (1), 193-202.
- Uşun, S. (2003). Eğitim ve Öğretimde Bilgisayarların Yararları ve Bilgisayarlardan Yararlanmada Önemli Rol Oynayan Etkenlere İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 11 (2), 367-378.
- Yelken, T.Y. (2009). İlköğretim Müfettişleri ve Formatör Öğretmenlerin Öğretim Programlarında Yer Alan Etkinliklerle İlgili Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri Konusunda Görüşleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, (3), 225-249.
- Yalın, H. İ., Atasoy, B., Uluyol, Ç., Çakmak, E. K., Çakır, H., Ocak, M. A., Üstündağ, M. T., Şahin, S., Karataş, S., Somyürek, S., Karadeniz, Ş., Güyer, T. (2008). *İnternet Temelli Eğitim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 77-78.
- Yılmaz, M. (2007). Sınıf Öğretmeni Yetiştirmede Teknoloji Eğitimi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27 (1), 155-167.

E- Kaynaklar

Baykal, N. (2009). *Bilişim Teknolojileri Nedir?* Web: <http://www.makaleler.com/teknoloji-makaleleri/bilisim-teknolojileri-nedir.htm> adresinden 29.02.2012 tarihinde alınmıştır.

<http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=4> Erişim tarihi: 25.02.2012.

<http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=6>, Erişim tarihi: 25.02.2012.

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.4faacb38b45560.24983214 Erişim tarihi: 28.02.2012.

<http://www.etad.net/dergi/index.php?journal=etad&page=issue&op=view&path%5B%5D=5> Erişim Tarihi: 23.02.2012.

<http://www.insanbilimleri.com/ojs/index.php/uib/article/viewFile/1281/561> Erişim Tarihi: 24.02.2012.

http://ybuankara.academia.edu/MuratOzoglu/Papers/1402046/Okullarda_Bilgisayar_Teknolojisi_Kullanimi_Ve_Karsilasilan_Sorunlar Erişim Tarihi: 20.03.2012.

<http://yetgm.meb.gov.tr/haber4.html> Erişim tarihi: 25.02.2012.

EKLER**EK-1 ANKET****Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının Etkinliğinin Belirlenmesine İlişkin Veri Toplama Aracı****Değerli Meslektaşım;**

Bu çalışmanın amacı Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının etkin olarak uygulanıp uygulanmadığının tespit edilmesidir.

Veri toplama aracı üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler, ikinci bölümde uygulanan Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programına ilişkin bilgiler, üçüncü bölümde ise anket konusu ile ilgili düşüncelerini belirtmek isteyenler için bir alan yer almaktadır.

Araştırmada elde edilecek veriler topluca değerlendirileceğinden adınızı yazmanıza gerek yoktur. Elde edilen veriler yalnızca bilimsel amaçlar için kullanılacak ve kesinlikle gizli tutulacaktır.

Araştırmanın geçerliliğini sağlama açısından lütfen bütün soruları okuyunuz ve mutlaka her soruyu cevaplandırınız. Sizce en doğru olan seçeneği doğru yere işaretlemeye dikkat ediniz. Soruları içtenlikle cevaplamanızı diler ilginiz ve ayıracağınız zaman için şimdiden teşekkür ederiz.

Danışman Öğretim Üyesi
Yrd. Doç. Dr. Selami ERYILMAZ
Gazi Üniv. Tic. Tur. Eğit. Fakültesi
Büro Yönetimi Eğitimi Ana Bilim Dalı

Hazırlayan
Melahat NİGAR
Gazi Üniv. Eğit. Bilimleri Enstitüsü
Büro Yönetimi Eğitimi Ana Bilim Dalı

I. BÖLÜM

Aşağıdaki seçeneklerden size en uygun olanı parantez içine (X) işareti koyarak cevaplayınız.

1. Cinsiyetiniz

01 ( ) Kadın

02 ( ) Erkek

2. Görev yaptığınız okul türü

01 ( ) İlköğretim

02 ( ) Genel ortaöğretim

03 ( ) Mesleki ve teknik ortaöğretim

04 ( ) Diğer (lütfen belirtiniz) .....

3. Yaşınız

01 ( ) 25 ve altı

04 ( ) 38 - 43

02 ( ) 26 - 31

05 ( ) 44 - 49

03 ( ) 32 - 37

06 ( ) 50 ve üstü

4. Mesleki kıdeminiz

- 01 ( ) 5 ve altı   04 ( ) 16 - 20
 02 ( ) 6 - 10   05 ( ) 21 - 25
 03 ( ) 11 - 15   06 ( ) 26 ve üstü

5. Mezun olduğunuz program düzeyi

- 01 ( ) Ön lisans
 02 ( ) Lisans
 03 ( ) Yüksek Lisans
 04 ( ) Doktora

6. Branşınız

- 01 ( ) Bilişim Teknolojileri
 02 ( ) Edebiyat
 03 ( ) Matematik
 04 ( ) Fen Bilimleri Grubu
 05 ( ) Sosyal Bilimler Grubu
 06 ( ) Felsefe Grubu
 07 ( ) Meslek Dersleri Öğretmeni
 08 ( ) Genel Yetenek Grubu (Resim, Müzik, Beden Eğt. vb)
 09 ( ) Yabancı Dil
 10 ( ) Diğer (lütfen belirtiniz) .....

7. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programına nasıl katıldınız?

- 01 ( ) Kendi isteğimle
 02 ( ) Yöneticinin isteğiyle
 03 ( ) Okuldaki arkadaşlarımızın seçmesiyle
 04 ( ) Diğer (lütfen belirtiniz) .....

8. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının düzenlenme zamanı açısından en uygun dönemleri işaretleyiniz.

- 01 ( ) Ders dönemi hafta sonları
 02 ( ) Ders dönemi hafta içleri
 03 ( ) Haziran ve Eylül seminer dönemleri
 04 ( ) Yaz Tatili
 05 ( ) Diğer (lütfen belirtiniz) .....

9. Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programına başlamadan önceki bilgisayar kullanabilme düzeyiniz

- 01 ( ) Hiç
 02 ( ) Çok az
 03 ( ) Orta düzeyde
 04 ( ) İleri düzeyde
 05 ( ) Diğer (lütfen belirtiniz) .....

II. BÖLÜM

Aşağıda Milli Eğitim Bakanlığının Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının değerlendirilmesine ilişkin ifadeler bulunmaktadır. Lütfen bu ifadelere katılma derecenizi (1) “Kesinlikle Katılmıyorum” dan (5) “Kesinlikle Katılıyorum” a doğru işaretleyiniz.

		1	2	3	4	5
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının Değerlendirilmesi						
1.	Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı katılımcılar açısından son derece faydalıdır.					
2.	Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı; katılımcıların mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmesini sağlamaktadır.					
3.	Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programının teknik altyapısı son derece iyi hazırlanmıştır.					
4.	Eğitim etkinliğinin uygulanmasında kullanılan yöntem ve teknikler öğretimde etkili olmuştur.					
5.	Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmen Eğitimi Programı içerik açısından yeterlidir.					
6.	Programda belirlenen öğrenme alanları için ayrılan süre (180 saat) yeterlidir.					
7.	Eğitim etkinliğinin uygulanmasında, öğretici personel, eğitim için ayrılan süreyi verimli ve etkin olarak kullanmıştır.					
8.	Eğitim etkinliğinin uygulanmasında kullanılan öğretici personel sayısı yeterlidir.					
9.	Eğitim etkinliğinin uygulanmasında görevli personel konu/dersle ilgili alandan gelmektedir.					
10.	Eğitim görevlilerinin öğrenme konusuna hâkimiyetleri yeterlidir.					
11.	Eğitim etkinliğinin uygulanmasında, öğretici personel, eğitim araçlarını doğru ve etkili olarak kullanmıştır.					
12.	Eğitim görevlileri derslere hazırlıklı gelmişlerdir.					
13.	Öğretim yapılan mekân uygun teknik donanıma sahiptir.					

14.	Öğretme etkinlikleri bireysel farklılıklara göre düzenlenmektedir.					
15.	Eğitim süresince katılımcılara yeterli doküman verilmiştir.					
16.	Eğitim görevlileri katılımcıların öğrenme kaynaklarına ulaşmalarında yardımcı olmuşlardır.					
17.	Eğitim etkinliğinin uygulandığı ortamdaki araştırma olanakları yeterlidir.					
18.	Eğitim programında kursiyerleri etkin kılan öğretim stratejilerine yer verilmektedir.					
19.	Eğitim görevlileri, katılımcıların yaparak-yaşayarak öğrenmelerini sağlamaktadırlar.					
20.	Eğitim görevlileri öğrenme konusuna ilişkin olarak yeterli uygulama yapabilmektedirler.					
21.	Eğitim görevlileri yeni öğrenmeleri, öncekilerle ilişkilendirebilmektedirler.					
22.	Eğitim etkinliğinin uygulanmasında, öğretici personelin kursiyerlerle iletişimi, yeterli ve etkilidir.					
23.	Eğitim görevlileri katılımcıların tecrübelerinden yararlanmaktadırlar.					
24.	Eğitim görevlileri öğretme motivasyonu yüksek, sabırlı ve katılımcıları teşvik edici yapıdadır.					
25.	Eğitim programı uygun zamanlarda düzenlenmektedir.					
26.	Ölçme ve değerlendirme için uygun ve yeterli teknikler kullanılmaktadır.					
27.	Eğitim programı sonucunda Bilişim Teknolojileri Formatör Öğretmenlerinin görev ve sorumluluklarını tam olarak kavradım.					
28.	Eğitim programı sonucunda Temel Bilgisayar Bilgisine sahip oldum.					
29.	Eğitimi verilen İşletim Sistemi Yazılımını (Windows, Linux) sorunsuz kullanabiliyorum.					
30.	Kelime İşlemci Yazılımını (Word) ile doküman hazırlayabiliyorum.					
31.	Elektronik Hesap Tablosu Yazılımını (Excel) ile doküman hazırlayabiliyorum.					
32.	Veri Tabanı Yazılımını (Access) ile veri tabanı dosyası hazırlayabiliyorum.					
33.	Sunu Hazırlama Yazılımını (PowerPoint) ile sunu örnekleri hazırlayabiliyorum.					
34.	Resim/Fotoğraf İşleme Yazılımını (Photoshop, Fireworks) ile bir resim ya da fotoğraf dosyasını düzenleyebiliyorum.					
35.	Grafik/Animasyon Hazırlama Yazılımını (Flash) ile grafik ve animasyon dosyası hazırlayabiliyorum.					

36.	Video/Ses İşleme Yazılımı (Adobe Premiere, Soundforge, Moviemaker, vb.) ile hazırlanmış web sayfalarında yayımlanmak üzere film ya da ses dosyaları oluşturabiliyorum.					
37.	Masaüstü Yayıncılık Yazılımı (MS Publiser, vb.) ile doküman hazırlayabiliyorum.					
38.	Web Sayfası Hazırlama Yazılımı (Dreamweaver, Frontpage, vb.) ile web sayfaları hazırlayabiliyorum.					
39.	Server (Sunucu) İşletim Sistemi Yazılımını (Windows 2003 Server, vb.) kullanabiliyorum.					
40.	İnternet üzerinden iletişim kurabiliyor, etkin olarak internet kullanabiliyorum.					
41.	Bilişim Teknolojilerini ders alanlarında uygulayabiliyorum.					
42.	Bilgisayar ve internet kullanımında etik konuları içeren MEB genelgesi hakkında bilgi sahibiyim.					
43.	Eğitim Programı sonunda öğrenmek istediğim ve bana gerekli olan bilgi ve becerileri kazandığıma inanıyorum.					
44.	Eğitim Programıyla edindiğim bilgilerle görev yaptığım kurumda yüklendiğim görev ve sorumluluklar örtüşmektedir.					
45.	Eğitim etkinliklerinin bitiminde programın içeriğiyle ilgili görüşlerimiz alınmıştır.					
46.	Eğitim programını geliştirmek adına yeni öğrenme alanlarının eklenebileceğini düşünüyorum.					
47.	Eğitim etkinliğinin uygulanmasından sonra öğretici personel, kendini değerlendirmek amacıyla görüşümüzü almıştır.					
48.	Eğitim etkinliğinin uygulanmasında kullanılan yöntem ve tekniklerin etkililiğinin değerlendirilmesi amacıyla görüşümüz alınmıştır.					
49.	Eğitim etkinliğinin uygulandığı ortamın değerlendirilmesi amacıyla görüşümüz alınmıştır.					
50.	Eğitim etkinliğinde öğrendiklerim, kendimi kişisel yönden geliştirmeme yardımcı olmuştur.					
51.	Eğitim etkinliğinde öğrendiklerim, mesleki gelişimime yardımcı olmuştur.					
52.	Gelişmelerin takip edilmesi ve bilgilerin güncellenmesi için eğitim etkinliklerinin devam etmesi gerektiğine inanıyorum.					

III. BÖLÜM

Anket konusu ile ilgili yazmak istediğiniz diğer düşüncelerinizi buraya yazabilirsiniz.

.....

.....

.....

EK-2 MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI ARAŞTIRMA İZİN ONAYI

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.0.06.20.01-60599/ 78569
Konu : Araştırma İzni
Melahat NİGAR

19/10/2012

GAZİ ÜNİVERSİTESİNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü)

İlgi: a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2012/13 nolu genelgesi.
b) Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsünün 08/10/2012 tarih ve 7628 sayılı yazısı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Melahat NİGAR' ın "**Milli Eğitim Bakanlığı bilişim teknolojileri formatör öğretmen eğitimi programının etkinliğinin belirlenmesi**" konulu tezi ile ilgili çalışma yapma isteği Müdürlüğümüzce uygun görülmüş ve araştırmanın yapılacağı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bilgi verilmiştir.

Mühürlü anketler (5 sayfadan oluşan) ekte gönderilmiş olup, uygulama yapılacak sayıda çoğaltılması ve çalışmanın bitiminde iki örneğinin (CD/disket) Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne gönderilmesini rica ederim.

İnan KOC
Müdür a.
Şube Müdürü

EKLER _____ :
Anket (5 sayfa)